VISI LAISVĖS KONCERTAN!

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

No. 268 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Lapkričio-Nov. 13, 1943 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXIII. Dienraščio XXV

KRISLAI

Visur Jie Begėdžiai.
Kodėl Tik Dėdei Samui?
Susimaišė Keliai.
Išsipildė Greičiau, Negu Spėjome.
Iš Tiesų Baisu...
Sekmadienį Labor Lyceum.
Rašo **A. BIMBA**

Chicagos Vilnyje (lapkr. 9 d.) skaitau korespondenciją iš Scottville, Mich. Tai lietuvių farmerių kolonija. Žinau aš ją, pažįstu keletą farmerių. Puikūs, pažangūs, veiklūs žmonės.

Korespondentas sako, kad ten yra vienas kitas naujienietiškas begėdis, permirkęs menševizmo nuodais. Vienas jų, tūlas Musteikis, bandė pakenkti V. Andrulio prakalboms: uždarė svetainę ir bandė neleisti publikos.

Jo pastangos, žinoma, nepavyko. Bet tas parodo, į ką yra pavirtę žmonės, kurie skaito Naujienas bei Keleivį.

Baltijos žmonės, teigia Draugas (lapkr. 9 d.) visas savo viltis turi sudėję "į Dėdės Samo rankas." Kodėl tik į vieno Dėdės Samo, o ne į visos anti-hitlerinės koalicijos? Ar tik vienas Dėdė Samas tekariauja?

Šis bandymas padalint Jungtines Tautas yra tam tikra nacių propagandos forma. Draugas sako lietuviams: Nepasitikėkite Sovietų Sąjunga ir Anglija, kurios tiek daug jau kariavo ir tiek daug kraujo jau praliejo, nes jos yra jūsų priešas.

Prieš kelias dienas lietuvių smetoninė spauda buvo labai pamylėjusi didį reakcionierių ir izoliacijonistą senatorių Reynolds.

Bet sen. Reynolds balsavo Senate prieš tarptautinio kooperavimo rezoliuciją.

Dabar ta spauda nebežino kaip išsimakliavoti iš keistos padėties. Garbindama Reynoldsą, jinai pasmerkė Dėdę Samą.

Šioj pat vietoj neseniai pranašavau, kad neužilgo Grigaitis ir Šimutis viešai ir atvirai bučiuos į barzdą Smetonai.

Ta pranašystė išsipildė greičiau, negu tikėjausi. Šimutis ir Grigaitis jau sudarė bendrą frontą su Smetona. Jie jau nusikraustė ant burdo pas Lietuvai Vaduoti Sąjungą ir Lietuvių Tautinio Šelpimo Fondą.

Jie pasirašė sutartį, kad visi išvien šauks kitą suvažiavimą.

Taip padiktavo Smetona ir taip turėjo pasirašyti Amerikos Lietuvių Tarybos čyfai.

Dirva iš jų juokiasi ir sako: Subankrūtavo ir turėjo ateiti pas mus!

Kas būtų buvę, jeigu 1917 m. nebūt buvę proletarinės revoliucijos ir jeigu nebūtų įsikūrus Sovietų Sąjunga?

Taip, baisu net pamislyti! Rusijoje gal būtų nebelikę caro, bet jos pryšakin būtų atsistoję tokie sutvėrimai, kokie atsistojo Vokietijos pryšakin — kerenskiečiai ir menševikai.

Kaip Vokietijoje socialdemokratai nuganė respubliką ir paruošė dirvą fašizmui, taip būtų padarę su Rusijos respublika rusiški menševikai.

Kur dabar būtų pasaulis? Aišku, kad fašistinė Rusija, fašistinė Vokietija, ir fašistinė Italija išvien būtų jau pavergusios visą pasaulį. Ir čia Amerikoje būtų buvę sunku atsilaikyti prieš fašizmo audras.

Sekmadienį, lapkr. 14 d., metinis Laisvės koncertas. Būkite visi, seni ir jauni.

Dienraštis Laisvė visus maloniai užkviečia.

Pasimatysim Labor Lyceum salėj rytoj po pietų!

Talkininkų Lakūnai Vėl Bombardavo Berlyną ir Kitus Nacių Miestus

London, lapkr. 12. — Būriai lengvųjų Anglijos bombanešių - "uodų" naktį vėl degino ir ardė Berlyną; Hanoverį, žibalinių Vokietijos dirbyklų centrą, ir įvairius karinės pramonės miestus vakarinėje Vokietijoj; jie taipgi atakavo nacių naudojamus įrenginius Francijoj, Belgijoj ir Holandijoj.

Amerikos ir Anglijos bombanešiai įkandžiai ardė geležinkelius, einančius Italijon iš Francijos ir iš Vokietijos - Austrijos. Teigiama, kad jie jau sustabdė nacių traukinių pravažiavimą Italijon. Negrįžo tik 8 talkininkų lėktuvai.

Gen. Giraud Atmetąs Vichy, Remiąs de Gaulle'o Politiką

Alžyras. — Pasikalbėjime su laikraštininkais generolas Henri H. Giraud, vyriausias armijos komandierius Šiaurinėje Francūzų Afrikoje, pareiškė, kad jis nepalaiko visai jokių ryšių su naciams bernaujančia Vichy Francijos Lavalio - Petaino valdžia.

Į reporterio klausimą, kaip jam atrodytų, jeigu generolas de Gaulle vadinamas Kovojančiųjų Francūzų vadas, taptų Francijos prezidentu, Giraud atsakė: "Dabar aš esu kareivis, kuris nieko nežino apie politiką."

"Vadinasi, gen. Giraud neturi intencijos priešintis de Gaulle'ui, vyriausiam dabartiniam vadui Francūzų Komiteto Tautai Laisvinti. Šiame komitete iki paskutinių dienų generolas Giraud buvo lygiu su generolu de Gaulle bendru-pirmininku.

Giraud nepatenkintas, kad Francijos atstovai nebuvo pakviesti Maskvos konferencijon tarp Amerikos, Sovietų ir Anglijos užsienių reikalų ministerių. Jis sako, kad joks rimtas Europos klausimas negalėsiąs būti be Francijos išspręstas.

Rumunų Fašistai, Persigandę Sovietų, Bėga Iš Savo Sostinės

Maskva, lapkr. 12. — Generolo Vatutino komanduojami, raudonarmiečiai per dieną numaršuoja po 20 mylių pirmyn, kaip sako United Press, amerikinė žinių agentūra.

Londono radijas penktadienį pranešė, jog rumunai (suprantama, hitleriniai) tūkstančiais bėga iš Bucharesto, Rumunijos sostinės. Jie persigandę tokio greito Sovietų žygiavimo linkui Rumunijos rubežių. Bėgančiais rumunais esą užsikimšę visi geležinkelių traukiniai ir vieškeliai.

Minersville, Pa.

Dviejų Lietuvių Nelaimė.

Lapkričio 9 dieną užgriuvo Vincą Čiudinį ir Lapkinską primityviškose Karolio Armino kasyklose. Priežastis ta, kad susirinkęs vanduo į tam tikras duobes iš viršaus, įlaužė žemę ir juos uždarė kasyklose.

Daromos visos pastangos, kad juos pasiekus. Abejotina, ar jie yra dar gyvi. Tas primityviškas kasyklas buvo įsteigę, kur seniau buvo didžiulės kasyklos, tai vanduo bėgdamas iš viršaus juos galėjo labai giliai nunešti. Vėliau bus apie tai parašyta plačiau.

J. Ramanauskas

Kviečiame į Šaunų Metinį Laisvės Koncertą

Šį Sekmadienį Brooklyne Bus Didysis, Artistiškas Laisvės Dienraščio Koncertas

Šį sekmadienį, lapkričio - November 14 d., Brooklyne įvyksta dainiškas - muzikalis lietuvių pažmonys — metinis Laisvės dienraščio koncertas. Tai didžiausia iš visų lietuviškų rudeninių bei žieminių pramogų, kokios tik ruošiamos rytinėse valstijose.

Laisvės koncertas bus didis taip savo dainų, muzikos ir kitų meno dalykų programa, taip ir skaitlingu žmonių sugužėjimu ne tik iš Brooklyno, New Yorko ir apylinkių, bet ir iš tolesnių vietų. Nemažai lietuvių ir iš ganą tolimų valstijų iš anksto užsisakė Laisvės koncerto tikietus. Jie laiku pasirūpino vietas svetainėje, kad tikrai patekti vidun arba kad perilgai nereikėtų stovėti už durų.

Koncerto programą atliks tokios žymios artistiškos jėgos, kaip Birutė Ramoškaitė, soprano dainininkė; Lillian Jameson, dramatiška dainininkė; Aleksandras Balaban, operų baritonas; Arthur Lessac, tenoras ir muzikos profesorius; Rusų Šokikų Grupė, Brooklyno Aido Choras, pianistė L. B. Šalinaitė, ir kt.

Po koncerto bus šokiai.

Koncerto pradžia 3:30 valandą dieną. Šokiai prasidės 6:30 val. Jiem gros Antano Pavidžio Orkestras.

Koncertas įvyks Labor Lyceum Salėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y.

Įžanga $1.25, $1.00 ir 75c., o vien tik į šokius 55c.

Visi ir visos į šią metinę lietuvių liaudies dienraščio Laisvės iškilmę! Ir prašome nepavėluoti.

Kiek Amerikiečių Žuvo Dabartiniame ir Praeitame Kare

Washington. — Jungtinių Valstijų karo sekretorius Stimson paskelbė, jog dabartiniame kare visuose frontuose iki šiol buvo užmušta bei nuo žaizdų žuvo 12,841-nas amerikietis, sužeistą 30,263, be žinios dingo 23,954 ir nelaisvėn pateko 22,592.

(Dauguma be žinios dingusių taip pat yra nelaisvėn paimti).

O praeitame pasauliniame kare 35,560 amerikiečių buvo užmušta, 14,720 nuo žaizdų mirė, 205,690 sužeista, 46 be žinios dingo ir 4,480 nelaisvėn pakliuvo.

Šimtai Užmušta per Francūzų Riaušes Prieš Vokiečius?

Šveicarijon atėjusios žinios teigia, jog ketvirtadienį francūzų darbininkai 11 valandą nustojo dirbę, minėdami praeito karo paliaubų dieną.

Sakoma, jog Grenoble, Lyone ir kituose Francijos miestuose įvykę daugmeniški susikirtimai tarp francūzų patrijotų ir hitlerininkų, ir likę nukauta 800 asmenų iš abiejų pusių. Cailluire francūzai užpuolę nacių kareivines. Patrijotai šaudėsi ir su naciams tarnaujančia Lavalio francūziška milicija.

Sovietų Artilerija Jau Pasiekia Svarbiausią Naciam Gelžkelį Ukrainoj

London, lapkr. 12. — Raudonoji Armija atėmė iš vokiečių Žitomiro gubernijos apskričių miestus Radomyslą, Brusilovą ir Korniną ir daugiau kaip 100 kitų gyvenamųjų vietovių. Raudonarmiečiai užėmė punktus tik 20 mylių nuo Žitomiro, keturių geležinkelių mazgo ir nacių tvirtumos.

Šiuos žodžius berašant, atėjo žinia, jog sovietiniai kovūnai nužygiavo pirmyn iki 10 mylių nuo svarbiausio vokiečiam išilginio geležinkelio, kuris eina iš šiaurių per Korosten, didelį geležinkelių centrą, toliau per Žitomirą, Berdičevo geležinkelių stebulę, paskui per Žmerinką (arti Rumunijos sienos) iki Juodosios jūros. Tai jau paskutinis išilginis vokiečių naudojamas geležinkelis išilgai Ukrainos.

Žitomiro apylinkėje Sovietų artilerija jau pasiekia šį gyvybinį naciams geležinkelį, nuo kurio žymiai priklauso likimas šimtų tūkstančių hitlerininkų visame tame Ukrainos plote.

Raudonarmiečiai pralaužė šešių mylių spragą nacių linijoj tarp Černigovo ir Rečicos, į šiaurius nuo Žitomiro, užmušdami 2,000 priešų, o likusius nublokšdami atgal.

Nevelio srityje, linkui Latvijos sienos, sovietiniai kariai užmušė 4,500 vokiečių, sutriuškindami 12 nacių kontr-atakų, ir atvadavo dar kelias gyvenamąsias vietas. Kerčo apylinkėj, rytiniame Krimo pussalio gale, raudonarmiečiai išmušė priešus iš keleto strateginių pozicijų. (Neoficialiai pranešama, kad hitlerininkai jau deginą Kerčo miestą, ruošdamiesi bėgt iš jo.)

Visuose frontuose per dieną tapo užmušta 8,000 vokiečių.

Sovietų laimėjimai Žitomiro - Kijevo srityje "plinta panašiai, kaip aliejus ant vandens," sako viena žinia iš Maskvos. Berlyno radijas teigia, jog dabartinė kova "viršija visus mūšius ištisoj pasaulio istorijoj."

Raudonoji Armija paėmė nelaisvėn gana daug vokiečių Černigovo, Kerčo ir Žitomiro frontuose ir pagrobė didelį skaičių kanuolių ir kitų ginklų.

Lapkričio 10 d. visuose frontuose sovietinės jėgos sunaikino bei labai sužalojo 87 nacių tankus ir 30 lėktuvų.

Amerikiečiai -- Vadai Tarptautinės Šalpos Administracijos

Atlantic City, N. J. — Atstovai 43-jų Jungtinių (bei sąjunginių) Tautų savo susirinkime čia išrinko Herbertą H. Lehmaną generaliu direktorium Jungtinių Tautų Šalpos ir Atsteigimo Administracijos. Lehman tai pirmiau buvęs New Yorko valstijos gubernatorius.

Nuolatiniu tos organizacijos tarybos pirmininku tapo išrinktas Dean Acheson, Amerikos valstybės sekretoriaus pavaduotojas.

(Vieno Lotynų Amerikos krašto atstovas negalėjo šiame susirinkime dalyvauti.)

Italijoj Blogas Oras

Alžyras. — Lietūs su sniegais ir ištižusi žemė trukdė didesnius amerikiečių ir anglų veiksmus prieš vokiečius Italijoj. Bet Amerikos kovūnai pasivarė dar mylią pirmyn.

PAPRASTA, EILINĖ DIENA LIETUVIŠKIEM RAUDONOSIOS ARMIJOS DALINIAM

Pereita per Upę, Atimta iš Vokiečių Kalnas, Suimta Būrys Nacių, Nušauta Du Jų Lėktuvai, Atvaduota Kaimas

Maskva. — Rašo Jonas Šimkus:

Mūsų lietuviškas Raudonosios Armijos dalinys gavo įsakymą išvyt vokiečius iš pozicijų antrapus upės. Mūsų artilerija ir lėktuvai ėmė ofensyviai bombarduot priešų pozicijas, ir jos greit pavirto į vokiečių kapinyną.

Po trijų valandų pragarinės ugnies, mūsų lietuvių pėstininkai ir tankai padarė ataką. Jie greitai prasiveržė per upę; mūsų sapiorai apvalė kelią nuo minų dešiniajame upės šone, ir pėstininkai užėmė aukštumą, nuo kurios galima buvo apšaudyt visą artimąją apylinkę.

Du batalionai priešų tapo nušluoti. Išlikę gyvi vokiečiai buvo paimti nelaisvėn ir į mūsų štabą atvaryti. Jie buvo apskretę, pilni brudo ir nudriskę. Vienas belaisvis mirksėjo tik viena, tartum pusgyvia, akim — kairiosios akies nebuvo. Jis atsiųstas frontan pirm trijų savaičių su apraišiota antrąja akim.

Šis vokietys, buvęs Dresdeno laikrodininkas, prašė papiroso, ir kai patraukė dūmą, tuoj atgijo vienintėlė jo akis.

"Po velniais tą Hitlerį!" riktelėjo jis: "Hitleris suardė man gyvenimą."

Tai Flandrijoj pirm vienų metų jis neteko kairiosios akies.

"Aš maniau, kad dar nešauks manęs veiklion tarnybon, bet Hitleris grobia visus, taip ir mane patį", skundėsi belaisvis laikrodininkas, vis keikdamas savo "fiurerį", iki tapo išvestas iš mūsų štabo patalpos.

Vakarop keturi vokiečių lėktuvai mėgino bombarduot lietuvių eiles, bet jiem kelią pastojo mūsų lakūnai. Smagu buvo žiūrėt, kaip gremėzdiškai vokiečiai bandė išsisukt nuo atakuojančių mūsų lėktuvų kovotojų. nutiško žemėn pamiškėje, Vienas vokiečių bombanešis mums pryšakyje, eksplodavo, ir jo paties bombos ji susprogdino. Kitas vokiečių oro piratas taip pat buvo pasiųstas žemėn — ir "siūdamas" oru nukrito ir sudužo. Du likusieji nacių lėktuvai tada šalin nudūmė.

Žygiuodami keliu pirmyn, mes matėme šimtus vokiečių lavonų, sudaužytus jų trokus ir supleškintas kanuoles. Abudu šalikeliai užteršti sunaikintais priešų pabūklais. Tai buvo tikra mūsų lakūnam iškilmė.

Maršuodami per kaimą K, mes pamatėme vieną senelę bestovint pakelėje ir besiklausant dainuojančių mūsų kariuomenės būrių. Pradžioj ji stovėjo kaip sustingus — lietuvių dainos tai rusei dar buvo negirdėtos. Bet staiga jinai atgijo, pribėgo prie vieno iš mūsų karių, pabučiavo ir persižegnojo.

"Išvykite laukan tuos bestijas, vaikeliai," tarė ji verkdama: "Padarykit taip, kad jie niekuomet daugiau negrįžtų. Dieve, duok jums sveikatą, kad jūs visi sveiki namo sugrįžtumėte."

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN, 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — D. M. Sholl
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Canada and Brazil, six months	$3.75
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Jų Draugai -- Prezidento Priešai

Keistas supratimas ir nuotaika dabar viešpatauja lietuviškuose anti-sovietiniuose rateliuose Amerikoje. Klerikalai, tautininkai ir socijalistai per ilgą laiką skelbėsi esą ištikimi prezidento Roosevelto draugai ir jo rėmėjai. Jei tik kas kada ką pasakė, kad Lietuvos žmonės turi pilną teisę (pagal Atlanto Čarterį) būti tarybinėje santvarkoje ir federacijoje su Tarybų Sąjungos tautomis, tai šitie ponai šokdavo į akį: Girdi, prezidentas Rooseveltas su tuo nesutiks, jis yra mūsų draugas!...

Bet gyvenimas eina savo keliu, nors tas smetonininkams ir nepatinka.

Tuojau prieš Maskvos konferenciją Naujienos ir kiti tos veislės laikraščiai rašė ir pranašavo daug maž šitaip: Amerika bagota, o SSSR biedna. Amerika turi daug maisto, o SSSR—"alkana". Tuo būdu, kai sekretorius Hull nuvyks į Maskvą, jis pasakysiąs "rusams": Arba jūs darykite, kaip aš sakau, arba mes neduosime jums maisto. Na, ir "rusai" nusileis...

Pagal Naujienas, tuo būdu Hullas galėsiąs atimti tarybinę Lietuvą iš SSSR ir atiduoti smetonininkams!...

Maskvos konferencija įvyko. Susitiko "bagotos" Amerikos atstovas su "biednosios" Tarybų Sąjungos atstovu. Deja, Naujienų nelaimei, jie nesitarė taip, kaip Naujienos manė tarsis. Mr. Hullas ir Molotovas ir Edenas tarėsi, kaip lygūs su lygiais. Lietuvos klausimas, galimas daiktas, buvo svarstytas, bet jis **nebuvo spręstas, nes Lietuvos ateitį sprendė patys žmonės 1940 metais,** — jis ten tapo išspręstas tuo būdu, kad Lietuva buvo ir bus tarybinė respublika ir gyvens federacijoj su kitomis Tarybų Sąjungos tautomis. Tuo būdu, Maskvos konferencija Lietuvos reikalą ir paliko patiems Lietuvos žmonėms.

Kas gi dabar po to darosi pas lietuviškuosius smetonininkus?

Nors jie dar vis (iš papratimo) žodį kitą taria neva už prezidentą Rooseveltą, tačiau darbais jie dirba ką kitą. Jie prisilaižinėja aršiausiems prezidento Roosevelto politikos priešams.

Teisingai L. Pruseika andai pastebėjo Vilny:

"Draugo, Naujienų ir Amerikos reakcininkams senatorius Reynolds virto kaip ir šventu globėju..."

Taip, senatorius Reynolds yra didelis izoliacininkas, aršus prezidento Roosevelto politikos priešas, ir tas senatorius šiandien šitiems ponams jau artimesnis už Rooseveltą!

Mums atrodo, kad neužilgo šitie patys lietuviškieji smetonininkai prisipalaižinės ir prie kito didelio prezidento Roosevelto priešo, izoliacininko sen. Wheelerio, kuris pasimojo "Lietuvą išlaisvinti."

Tūli smetonininkai landžiojo pas Wendell L. Willkie. Kiti lys kad ir į pragarą, kad tik gautų sau talkininkų.

Mums atrodo, kad 1944 m. rinkimų metu lietuviškieji smetonininkai atsidurs griežtų prez. Roosevelto priešų stovykloje. Vis tai bus dėl "didelės meilės ir pagarbos" prezidentui Rooseveltui.

Šitaip darydami, tie gaivalai, aišku, susikompromituos net tuose savo pasekėjuose, kurie juos dar vis aklai sekioja.

Dėl Čechoslovakijos - Sovietų Sutarties

Vienas ONA žinių agentūros rašytojas teigia, kad jam pavykę sužinoti, jog Tarybų Sąjungos - Čechoslovakijos sutartyj, kuri neužilgo bus pasirašyta Maskvoje, yra punktas, aiškiai nusakąs, kad šitos dvi valstybės po karo turės bendrąjį rubežių, bendrą sieną.

Abiejų kraštų teritorijos susisieks ties Karpatų-Rusų sritimi, kurią šiuo tarpu valdo Vengrija, pasigrobusi iš Čechoslovakijos tą sritį po Municho konferencijos. Po karo, kai bus atsteigta Čechoslovakijos respublika, Karpatų-Rusų sritis, aišku, pereis Čechoslovakijos žinion.

ONA pastebi, kad tasai klausimas buvęs diskusuotas ir Maskvos konferencijoje, kuri sutiko su paminėtuoju rūbežiumi. Tas reiškia, kad toji Vakarų Ukrainos dalis, kurią kadaise buvo pasigrobusi Lenkija, bet kurią 1939 metais Tarybų Sąjunga atsiėmė, priklausys Tarybų Sąjungai ir tą užgyrė Maskvos konferencija.

Bendrasis Tarybų Sąjungos - Čechoslovakijos rūbežius, be abejo, turės didelės reikšmės taikai palaikyti. Nes Čechoslovakija Europoje užima svarbią, strateginę vietą. Atskirta nuo Tarybų Sąjungos "koridoriumi", kaip buvo prieš 1939 metus, Čechoslovakija negalėjo suvaidinti tokio vaidmens, kokį ji būtų galėjusi suvaidinti, jei josios, Čechoslovakijos, žemė būtų rūbežiavusis su Tarybų Sąjungos žemėmis.

Sakysime, tuojau po Municho išdavystės, jei Čechoslovakija būtų iškėlusi ginklą prieš vokiškąjį plėšiką, Tarybų Sąjungai nebūtų buvę lengva teikti jai pagalba, kuri buvo pažadėta, nes Raudonajai Armijai būtų tekę eiti per Lenkiją arba Rumuniją, kurios, aišku, būtų tam priešinusios.

Kitaip dalykai atrodys, kai tiedvi valstybės turės bendrą rūbežių.

Beje, Čechoslovakijos prezidentas Benešas bet kurią dieną laukiamas Maskvoje. Jis ten bus mielai sutiktas, nes tarp šitų dviejų valstybių santykiai labai geri.

Sutarties tekstas jau yra paruoštas ir abiejų suinteresuotųjų valstybių vyriausybės, taipgi Anglija ir Amerika, su jos turiniu pilnai sutinka. Sutartis daroma 20-čiai metų.

Galimas daiktas, kad tuomet, kai ji bus pasirašyta, sutarties tekstas bus paskelbtas visam pasauliui.

Jeigu tas viskas, ką žinių agentūra ONA skelbia, sutartyj bus atžymėta ir paskelbta, tai galima įsivaizduoti, kaip jausis lenkai reakcininkai ir lietuviškieji pų pakalikai.

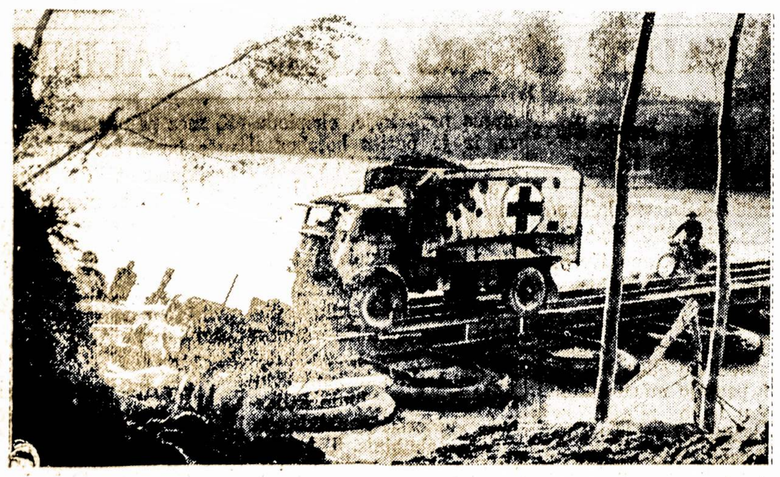

Raudonojo Kryžiaus vežimas su medikamentais keliasi per Volturno upę, Italijoje. Medikamentai pristatomi amerikiečiams fronte.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

SMETONININKAI VANOJA KAILĮ SAVO BURDINGIERIAMS — ŠIMUČIUI IR GRIGAIČIUI

Neseniai Laisvėje rašėme apie bendrą frontą ir sutartį, pasirašytą tarpe Smetonos Lietuvai Vaduoti Sąjungos ir jojo Lietuvių Tautinio Šelpimo Fondo iš vienos pusės ir Amerikos Lietuvių Tarybos — iš kitos pusės. Kad ta sutartis būtų ryškesnė ir galutinai padarytų klerikalus, socialistus ir sandariečius smetonininkų burdingieriais ir pastumdėliais, tai savo vardus padėjo visi trys Amerikos Lietuvių Tarybos čyfai — L. Šimutis, P. Grigaitis ir M. Vaidyla. Šimutis atstovauja klerikalus, Grigaitis socialistus-menševikus, o Vaidyla sandariečius.

Suprantama, kad šis smetonininkų laimėjimas pakėlė jų ūpą. Tuo tarpu Šimutis, Grigaitis ir Vaidyla, matyt, nesijaučia labai smagiai, nes jie savo laikraščiuose dar nepaskelbė tos sutarties su smetonininkais, visai tebetyli apie tą visą transakciją.

Apie derybas, sutartis ir planus parašė tiktai Vienybė ir Tėvynė.

Kodėl Grigaitis ir Šimutis tyli apie tą savo žygį? Ar jie sarmatinasi savo darbų? Argi jie nesibažijo, kad jie nieko bendro neturi ir neturės su kruvinuoju Smetona ir jo grupe? Ką dabar jų pasekėjai pasakys? Todėl Šimutis ir Grigaitis gražiai tyli, nė žodelio nesako apie nusikraustymą pas smetonininkus ant burdo.

Smetonininkų gi organas Dirva (lapkr. 4 d.) nesitveria džiaugsmu dėl tos smetonininkų pergalės ant nelaimingų tarybininkų. Karpius, medaliuotas Smetonos gizelis, savo burdingierius šiokiais ir kitokiais išvadina. Savo straipsnį apie derybas ir sutartį su Šimučiu, Grigaičiu ir Vaidyla, jis antgalviuoja tokiais šūkiais: **"Pittsburgho konferencija greitai pasitvirtino beverte zero. Tarybininkai neturėjo ką toliau veikti", tai turėjo "pasirašyti su Tautiniu Fondu tikram Lietuvos šelpimui."**

Karpius sako, kad tie tarybininkai visai nubankrūtavo ir turėjo ateiti pas smetonininkus ir prašyti pasigailėjimo ir susimylėjimo. Smetonininkai viską suplanavę ir sudarę, o Šimutis, Grigaitis ir Vaidyla vardu Amerikos Lietuvių Tarybos tiktai pasirašę, kur jiems buvo liepta pasirašyti.

Štai kaip buvo, pasak Dirvos. Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Valdyba sušaukė Detroite **"posėdį su Lietuvių Tautinio Šelpimo Fondo valdybos nariais rugpjūčio 29 d., ten aptarta paviršutiniai darbai, ir sutarta laikyti dar vienas posėdis su Lietuvių Tautinio Šelpimo Fondo valdyba Chicagoje. Šis posėdis Chicagoje įvyko spalių 10 d. Ten sutarta eiti prie Lietuvos nuo karo nukentėjusių šelpimo darbo, įregistruojant Lietuvių Fondą su Amerikos National War Fund, gavimui Lietuvos nukentėjusiems aukų iš visoje Amerikoje rudenį varomų War Chest vajų. Sutarta rengti bendras lietuvių suvažiavimas New Yorke" ir t.t.**

Kiek tiems smetonininkams, žinoma, rūpi Lietuvos nuo karo nukentėjusių žmonių šelpimas, tai jau kitas dalykas. Faktai parodo, kad Lietuvos žmonių šelpimo obalsis jiems yra tiktai priemonė apgaudinėjimui Amerikos lietuvių ir gavimui iš jų pinigų. Iki šiol, iš daugelio tūkstančių Smetonos ir smetonininkų surinktų pinigų, iš to taip vadinamo Lietuvių Tautinio Šelpimo Fondo (Lithuanian National Relief Fund), kaip parodo rekordai, jie pasiuntė Berlynan $867, Londonan Balučiui $500 ir du šimtus dolerių išleido parsitraukimui Amerikon iš Sovietų Sąjungos ponios Čarneckienės. Gi tik vienais metais šis Fondas išleido "administraciniams" reikalams, tai yra, čionai smetonininkai sunaudojo, net $2,443! **Nuo karo nukentėjusiems lietuviams iš tų tūkstančių dolerių dar nėra tekęs nei vienas centas.**

Tai tokie faktai, tai štaip smetonininkai praleidžia į savo fondą iš visuomenės surinktus pinigus.

Bet tiek to. Grįžkim prie tų kryžiaus kelių, kuriais Šimutis ir Smetona turėjo eiti, kol prisiprašė pas smetonininkus ant burdo.

Karpius su pasididžiavimu sako:

> Tuo tarpu Amerikos Lietuvių Taryba, gavus Pittsburgho konferencijoje apie $7,000, tik sau pirštus laižė, neturėjo ko toliau veikti, nežinojo ko imtis. (Reikia pasakyti, jie pabandė slaptai ir viešai puldinėti ir šian ir ten, kėsintis tą ir tą, vis norint tautinę srovę palikti ignoruotą, bet vis atsimušė galva į sieną — niekur pralysti negalėjo.)
>
> Lietuvių Tautinio Šelpimo Fondo vadai, Adv. A. A. Olis, Adv. J. J. Grish žengė dar kelis žingsnius toliau: **Jie sutiko kviesti prie bendro Lietuvos nukentėjusių šelpimo darbo ir tuos Tarybininkus ir jų draugus — ir jie nusprendė dėtis prie to darbo kuris vienatinis pasirodė yra tikras visuomeniškas.** Pasirašė ir sutartį: ant jos padėjo savo parašus: L. Šimutis, P. Grigaitis, M. Vaidyla — tie Pittsburgho kermošiaus rengėjai.
>
> Jie iš principo sutarė bendrinti visus dabar esančius paskirus fondus.
>
> Sutarė kreiptis į Washingtoną, kad registruotą Lietuvių Tautinį Šelpimo Fondą perregistruotų ir užtvirtintų **United Lithuanian Relief Fund** vardu ir apie jį visiems išvien tuoktis ir dirbti.
>
> Sutiko šaukti **visų Amerikos Lietuvių seimą New Yorke — ir tik šis seimas bus tas tikras visų Amerikos Lietuvių darbas Lietuvai, ne jų konferencija, laikyta Pittsburghe.**
>
> Šiais savo sutarimais ir parašais **jie vos praėjus 50 dienų nuo Pittsburgho konferencijos pripažysta kad jų tas kermošius buvo rengtas išnaudoti visuomenės gerus norus linkui Lietuvos.**
>
> Adv. Olis ir Adv. Grish jau apsilankė Washingtone, fondą perregistravo nauju vardu — UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND (Bendras Lietuvių Šelpimo Fondas).
>
> Fondas taip pat įregistruotas ir tikima bus priimtas pilnateisiu National War Fund nariu.
>
> Jiedu atsilankė Brooklyne pasitarimui apie to visuotino seimo sušaukimą New Yorke.

Kad dar smarkiau įkalti į Šimučio ir Grigaičio galvas, kad jie yra tiktai burdingieriai pas semtonininkus, Karpius sako:

> Šitas visas darbas yra TAUTININKŲ vadų darbas — nuoširdžių, nepolitikuojančių patriotų, pradėtas nuo pavasario 1941 metų, kada Lietuvos Prezidentas A. Smetona atvyko Amerikon ir atsilankė Chicagoje. Tada ten buvo įsteigtas Lithuanian National Relief Fund ir įregistruotas Washingtone, ir netrukus po to įsteigta Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Tabor Farmoje, Sodus, Mich.

Mes keliais atvėjais esame pabrėžę, kad jau seniai tarybininkams gaires nustato Smetonos agentai Žadeikis, Budrys ir Daužvardis. Bet jie tai bandė paslėpti nuo visuomenės. Tačiau, mes sakėme, neužilgo Šimutis ir Grigaitis turės viešai ir visų akyvaizdoje Smetonai barzdon bučiuoti. Pasirašydami su smetoninkais sutartį, priimdami jų planus, nusikraustydami pas juos ant burdo, jie dabar tatai padarė.

Kas liečia situaciją tarpe lietuvių abelnai, tai, žinoma, didelio skirtumo nebus. Skirtumas bus tik toks, kad visos tos srovės, nubankrutavusios ir prakišusios kovą prieš pažangiąją visuomenę veikdamos paskirai, dabar darbuosis išvien. Laikinai gal ir pavyks vieną kitą lietuvį apgauti, iš vieno kito išvilioti dolerį savo piktos politikos vedimui, kenkimui karui ir Lietuvos išlaisvinimo reikalui. Bet kad ir suvienytomis spėkomis, mums atrodo, jie nepajėgs apgauti daugelio lievių. Nepaisant, kokiais vardais jie vadinsis ir kokiomis firmomis jie slapstysis, Amerikos lietuvių visuomenė puikiai žino, kas yra Grigaitis, Šimutis, Karpius ir Smetona.

Jie tikisi, žinoma, apgauti ne tik Amerikos lietuvius, bet ir Prezidento War Relief Control Boardą ir National War Fund viršininkus. Tikisi, kaip matome, iš National War Fund gauti dideles sumas pinigų. Tačiau gali išeiti taip, kad jie peranksti dalinasi zuikiu, kuris tebėra nenušautas.

Pažangioji visuomenė, pažangiosios visuomenės organizacijos ir įstaigos, mums atrodo, irgi tars savo žodį. Jos netylės, kai matys, kokius skymus ir planus pronaciai bando pravesti ne tik prieš Amerikos lietuvius, bet net prieš tokias įstaigas, kaip Prezidento War Relief Control Board ir National War Fund. Neužilgo įvyks Demokratinių Lietuvių Suvažiavimas, kuris, reikia tikėtis, irgi tars savo žodį tais visais reikalais ir suras būdus informuoti visuomenę, ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių abelnai, apie Olių, Šimučių, Smetonų ir Grigaičių planus.

SKARDINĖS, ŠILKINĖS KOJINĖS IR RIEBALAI REIKALINGI KARUI

Šaukštukas atliekamo riebalo, suvartota skardinė ir išmesta šilkinė kojinė yra nereikalingi daiktai paprastam žmogui, bet kada jų susirenka tūkstančiai, tai sudaro milžinišką sumą ir labai svarbią mūsų kareiviam karo frontuose, tam tikri rinkimo komitetai visoje šalyje nurodo.

Štai kodėl ir kokiu būdu kiekvienas gali rinkti tuos mažučius daiktus. Atliekami riebalai, aliejus, įvairių kepsnių taukai, yra svarbūs todėl, kad jie turi glicerino. Iš glicerino padaroma eksplioduojanti medžiaga kulkoms ir pan. Kada sunaikinate riebalus, naikinate kulkas.

Rinkimų komitetai įrodo, kad galima rinkti visokios rūšies riebalus į vieną skardinę. Mėsos, lašinukų, žuvies, daržovių ir vištienos riebalus — galima visus pilti į vieną skardinę ir palaikyti, pakol svaras arba daugiau surinkta ir tada reikia nunešti į bi kurią mėsinyčią. Mėsinyčia pristatys visus surinktus riebalus į tam tikrą vietą, kur jie bus pakeisti į gliceriną dėl eksplioduojančios medžiagos.

Išnešiotos šilkinės arba "nylon" kojinės yra svarbios dėlto, kad jas galima pakeisti į maišelius ir parašiutus. Jeigu kojinės ir perdaug suplyšusios ir pilnos skylių, jos visos reikalingos. Išplauk ir nunešk į Stocking Salvage Depot, arba į bi kurią krautuvę, kurios parduoda kojines. Tokios krautuvės turi tam tikras vietas šiam tikslui. Jos pristatys tas kojines į reikalingas vietas.

Senos skardinės svarbios todėl, kad jas galima sutarpinti ir pakeisti į "sheet tin", kuris yra neišpasakytai svarbus metalas, nes dabar mūsų priešai, ypatingai japonai, laiko žemes, iš kur daugiausia mūsų cinos paeidavo.

Rinkite kiekvieną skardinę, apart dažos, varnišio, aliejaus arba pieno skardinių. Kiekvienas Salvage Committee vietinis ofisas duoda patarimų, ką daryti su skardinėmis. Jeigu tavo apylinkė skardinių nerenka, tai išplauk jas ir laikyk pakol įsakymai bus duoti jas rinkti.

FLIS.

Šypsenos

Daro, Kaip Patariama

Vienos stambios biznio įstaigos galva, norėdamas paragint savo darbininkus į didesnį darbštumą, nupirko pluoštą iškabų su obalsiu **"Padaryk Tatai Dabar."** Iškabas jisai išdėliojo bei iškabinėjo įvairiose gerai pastebimose savo ofiso vietose.

Po kelių dienų, suskaitliavus iškabų raginimo pasekmes, pasirodė štai kas: Kasininkas dingo su 50,000 dolerių.

Kasininko pagalbininkas išbėgo su stenografe.

Trys kiti ofiso darbininkai paprašė pridėti jiems algų.

Saugioj Vietoj.

Jaunuolė naktibalda telefonuoja motinai pusė po trijų ryte ir sako:

"Nesirūpink apie mane, mama, man jokis pavojus negręsia. Aš esu kalėjime."

LITERATŪRA ir MENAS

Nauji Raštai

BROŠIŪRA APIE BRONIŲ VARGŠĄ

Šiemet sukako 27-ri metai nuo mirties *Broniaus Laucevičiaus-Vargšo.* Kas buvo tasai Bronius Vargšas? Abejoju, ar kiekvienas net vidutiniai apsišvietęs Amerikos lietuvis tepajėgtų į tai atsakyti. O ką jau kalbėti apie tuos, kurie turėjo progos mažiau skaityti, mažiau mūsų kultūrinio gyvenimo keliais vaikščioti.

O Bronius Vargšas yra nukirtęs didelį barą mūsų kultūrinėje lankoj. Nors mirė teturėdamas vos 31 metus amžiaus, Br. Vargšas yra parašęs eilę apysakaičių, scenai veikalų ir veikalėlių, savais laikais vaidintų beveik kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje (Lietuvoje tais laikais, carizmui viešpataujant, paskui klerikalizmui, Broniaus Vargšo veikalai nebuvo leista vaidinti). Jis pats, Vargšas, yra daug vaidinęs, daug rašęs apie vaidinimą straipsnių, net laikraštį "Veidrodis" yra redagavęs.

Ir štai, dr. A. Petrika, besispecializuojąs rašyti žymių žmonių biografijas, paruošė Broniaus Vargšo (Laucevičius buvo tikroji jo pavardė) neilgą biografiją, kurią išleido dienraštis Vilnis. Brošiūra "*Bronius Vargšas-Laucevičius: apysakininkas, dramaturgas, visuomenininkas*" teturi tik 32 puslapiu, bet ji brandi. Nes tuose puslapiuose trumpais bruožais gražiai apibrėžta Vargšo gyvenimas ir žymesnieji darbai. Brošiūros gale paduotas jojo raštų sąrašas: dramų ir apysakų-vaizdelių.

Brošiūroje cituojama tūli Br. Vargšo laiškai, rašyti jojo draugams, — laiškai įdomūs, nušviečią jojo išgyventuosius vargus (o jis jųjų užtenkamai turėjo ir jo slapyvardis "Vargšas" jo gyvenimui gerai atitiko).

Atvykęs Amerikon, Br. Vargšas gyveno ir mirė Chicagoje. Jo kūnas ilsisi puošniose Chicagos Lietuvių Tautiškose kapinėse, po gražiu paminklu. Tat gerai padarė Vilnis išleisdama šią brošiūrą, nes ji turėtų Chicagoje susirasti plačiausią dirvą platinimuisi.

Reikia ištarti pagarbos žodis brošiūros autoriui už kruopštų, rūpestingą darbą. Tasai darbas juo svarbesnis, kad jis — apie vieną Amerikos lietuvių kultūrininką, daug veikusį kultūrininką, bet per ilgoką laiką pamirštą, apleistą. Tik labiau įvertindami mirusiuosius, mes galėsime paakstinti gyvuosius prie uolesnio darbo kultūros srityje.

Patariu kiekvienam lietuviui įsigyti šią brošiūrą. Jos kaina tik 15 c. Knygų platintojai turėtų parsitraukti pundais ir pardavinėti savo miestuose.

Brošiūra gaunama Vilnies knygų sankrovoje: 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. *R. Mizara.*

Duosnioji Ranka

Kai mažas būdamas po pievą bėginėjau
Ten kur kvepėjo baltasai dobilas,
Kur pempė kyvavo ir vieversys čiulbėjo,
Kur džiaugsmu ūžė žalias šilas . . .

Širdis verpetais virė džiaugsmo prisiskynus,
Bet tik tylėt tada dar aš mokėjau.
O jau dabar, tą brangų lauką priminus
Žinau tėvyne mano, kaip tave mylėjau . . .

Dabar blakstienos tankiai aprasoja—
Širdyje, kas—tai verda, kunkuliuoja
Ir kumščiai gniaužiasi ir kerštas užliepsnoja...
O gal tai tu, Tėvyne, mane moji? . . .

Gal kapas mano brolių, tame lauke mieląjam?
Gal kartuvė ant skirpsto, kurį taip mylėjau?
Gal kilpa ta, kur nėrė tėveliui žilajam?
Ar ašaros motušės, ką už jį riedėjo . . .?

Žinau, kad tu, Tėvyne, budelių naguose—
Žinau, kad šventa žemė tavo nuteriota,
Žinau, fašistai braido ten kraujų klanuose;
Girdžiu tavo dejonę kožną-dien dejuotą.

Ir kerštas vulkanais vis širdy liepsnoja
Negaliu tylėti—vis šaukiu lietuvį:
Ei, Tėvynė šaukia! Lai ranka duosnioji,
Nors vienam fašistui pasiūs savo šūvį!

Biednas.

Argentina, gegužis, 1943.

LMS Reikalais

Parama Dainos ir Dramos Kultūrai ir Kiti Reikalai.

Kad ir lėtai, ne taip gausiai, bet visgi ateina paramos į LMS Centro raštinę veikalų ir dainų išleidimui.

Per LDS prezidentą, R. Mizarą, gauta auka nuo d. K. — $10.00. Bridgeporto LLD 63 kp. duokles ($5) prisiuntė d. O. Arisonienė. Ši kuopa yra pilname stovyje LMS narė. Iš Worcesterio d. D. Lukas prisiuntė LDS 57 kuopos duokles, kaipo broliškos mūsų organizacijos narės — $3.00.

Bet didžiausio atjautimo mūsų menui ir kultūrai turi Hartfordo Laisvės Choras ir kitos broliškos organizacijos ten esančios. Draugas J. Kazlauskas prisiuntė LDS 79 kuopos duokles į Lietuvių Meno Sąjungą ir savo laiškutyje rašo: "Čionai prisiunčiu money orderį $13.00. LDS 79 kuopa prisirašo prie Meno Sąjungos ir Laisvės Choras aukoja 10 dol. LMS Centro reikalams."

Ši dešimkė jau ne pirmutinė šiais metais iš Laisvės Choro. Laisvės Chorui niekuomet nereikia priminti, kad jis užsimokėtų duokles į LMS Centrą. Visuomet jie duokles prisiunčia pradžioje metų, ir visuomet su priedu — aukomis. Gi tuo pačiu laiku kiti chorai net po metus ir daugiau užvelka savo duokles, o bilas kartais ir visai pamiršta.

Ką šis palyginimas reiškia? Jo reikšmė nėra tik tame, kad paremia LDS Centrą, choras prisideda prie išleidimo veikalų, dainų. Tai reiškia, kad choras turi gerą aktyvą, vadovybę; tai reiškia, kad Laisvės Choras *kaipo choras, kaipo organizacija, gerai stovi.* O kuomet organizaciniai choras gerai stovi, turi gerą vadovybę, tai ir kriziui užėjus toks choras nepakriks — jis ras išeitį ir būdus, kaip išsilaikyti ir veikti.

Laisvės Choro pavyzdį mes čia privedėme ypač todėl, kad šiuo karo metu kai kurie LMS chorai liovėsi (bent laikinai) veikę, būk dėl susidėjusių aplinkybių — karo padėties. Tiesa, kad šios sąlygos atsiliepia į meno veiklą. Bet veikti reikia ir galima.

Štai kiti pavyzdžiai. Clevelande Lyros Choras buvo liovęsis veikti, nelaikė bandymų, dainavimo pratimų virš metus laiko. Bet pagaliaus padaryta pasiryžimas, surinkta veiklesnės jėgos ir choras atgaivinta. Dabar vėl choras veikia. Sąlygos choro veiklai dabar nėra geresnės, negu jos buvo tuo metu, kai choras neveikė.

Taip pat Brooklyne. Lietuvių Liaudies Teatras 1942 metais nieko neveikė, veikalų nevaidino. Išrodė, kad jau ir nebus galima veikti. Tačiaus šiais metais susidomėta, sueita, ir kaip matome, jau darbas pradėta—ruošiama scenai naujas veikalas "Dėdės Silvestro Kieme."

Iš to, kas viršui sakyta, darosi išvada, kad meno veikla galima. Mūsų meno organizacijos šiuo laiku pergyvena organizacinį bandymą. Kur tik yra tvirtesnis organizuotumas, ten yra ir veikla, ten pasilaiko meno organizacijos. Karo padėtis turi sustiprinti mūsų meno organizacijų pastovumą, organizuotumą. Jei mes dirbame karo laimėjimui, tai dar nereiškia, jog meno veikla reikia apleisti. Reikia veikti visu frontu — militariniu ir kultūriniu.

V. Bovinas, LMS Sekret.

EVERYBODY EVERY PAYDAY 10% SAVING IN WAR BONDS

Hartford, Conn.

Literatūros Draugijos Moterų Kliubo parengimas įvyko lapkričio 7 dieną ir buvo sekmingas iš finansinio atžvilgio. Gi tas galima buvo atsiekti tik todėl, kad draugės ir draugai gražiai kooperavo su komisija. Ypatingai didelė buvo auka, tai V. ir J. Šervių iš Bloomfieldo — didelis kumpis ir dvi bonkos raugytų agurkų, o šiais laikais, tai daug reiškia parengimui.

Drg. Verkelienė aukavo 3 kvortas grybų, kurie taip pat buvo didelė auka. Aukavusiems labai ačiū! Taipgi draugėms ir draugams, kurie prisidėjo su savo triūsu.

Komisijos Narė.

Tūlas laikas atgal didelė nelaimė patiko J. Zakaitukę, po vyru Černiauskienę. Automobilius užvažavo ir sulaužė pavojingai koją. Didelėse kančiose nuvežta į ligoninę ir jau bus apie trys savaitės, bet permainos į gerąją pusę dar nesimato. Reiškiu draugei didelę užuojautą ir linkiu greitai pasveikti.

Dešimties metų sukaktis nuo Amerikos pripažinimo Sovietų Sąjungos bus minima lapkričio 15 dieną, 8 val. vakare, Bushnell Memorial Svetainėje. Bus geri kalbėtojai. Bus ir programa. Bus gera šokikė Anna Sokolov ir koncertinė programa. Taigi, bus labai geras parengimas, o Amerikos draugiškumas su Sovietų Sąjunga mums daug duoda. Visus ir visas kviečiame.

V. K.

LAISVĖS KONCERTAS

Rengia Dienraščio Laisvės Bendrovė

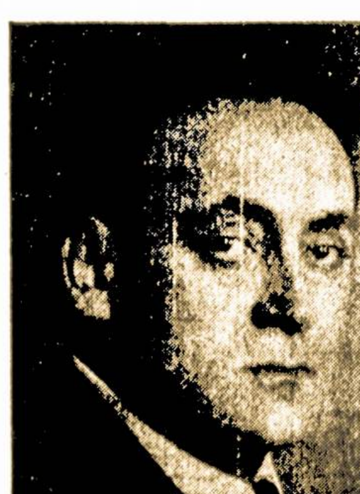

ALEXANDRE BALABAN

Lyriškas Baritonas, žymus operų dainininkas, kuris yra vaidinęs ir dainavęs visuose Europos didmiesčiuose.

BIRUTA RAMOŠKAITĖ, Sopranas
Ji jau vaidina ir dainuoja aukštoje Amerikos scenoje.

ARTHUR LESSAC, Tenoras
Žymus dainininkas, balso lavinimo ir muzikos mokytojas. Jis taipgi rašo apie muziką.

LILLIAN JAMESON
Dramatiškas Sopranas.
Žymi koncertų dainininkė. Ji dainuos anglų ir latvių kalbose.

Įvyks Šį Sekmadienį, Lapkričio-November 14

Bus Labor Lyceum, 949 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y.

AIDO CHORAS

Vadovaujant Ald. Anderson dalyvaus šio koncerto programoje.

RUSŲ ŠOKIKŲ GRUPĖ

Kuri visada yra publikos mėgiama, šoks ir šiame koncerte.

Koncertas prasidės 3:30 val. po pietų; Po koncerto bus šokiai.

ANTANO PAVIDŽIO ORKESTRA GROS ŠOKIAMS

Įžanga 75c, $1.00 ir $1.25; vien tik šokiams 55c. Taksai įskaityti.

Maskvos Konferencija Iškelia Nacių Nerimą

Washingtonas. — Nacių propagandoje atsispindi nacių vadų nerimas dėl didėjančio kooperavimo žymių tarp Jungtinių Tautų, kaip tai matyti iš valstybės sekretoriaus Cordell Hull ir Anglijos užsienių reikalų sekretoriaus Anthony Eden atvykimo į Maskvą trijų valstybių konferencijai su užsienių komisaru V. M. Molotovu.

Naciai yra labai jautrūs augančiam kariniam ir politiniam sutarimui tarp Vakarų jėgų ir Sovietų Sąjungos. Karo Informacijos įstaigos pranešimas rodo, kad nacių propagandos temos dėl Maskvos konferencijos eina žinoma linkme.

Naciai kartoja, kad dėl silpnumo anglai-amerikiečiai negali atsispirti Stalino planams; jie pardavė ar ruošiasi parduoti Europą. Mėginimai "pseudo atbolševikinti bolševizmą" esanti apgavystė, kuriai joks galvojantis žmogus nepatikėsiąs. Naciai tvirtina, kad Vokietijos sunaikinimo politikoje tarp Rusijos ir anglo-amerikiečių nesą rimtų skirtumų.

Wilhelmstrassės NPD agentūra bevieliuose pranešimuose nacių atstovų "vadovavimuisi" užsieniuose citavo Dr. Schmidt'ą, užsienių reikalų ministerijos kalbėtoją, kaipo nusistačiusį panašią liniją savo spaudos konferencijose. Paprastai propagandos temos būdavo tos pačios tiek vidaus, tiek užsienių vartojimui. Tačiau ankstyvesnė nacių "bolševikų pavojaus" tema rodo, kad tam tikroms temoms yra vartojami skirtingi akcentavimai įvairioms klausytojų grupėms. Praeityje transliacijose užsienių publikai naciai piešdavo žygiuojančios rusų armijos pavojų, kai tuo tarpu okupuotų kraštų žmonėms sakydavo, kad tarp rusų ir "anglo-amerikiečių," kiek tai liečia "europietišką civilizaciją," nėra jokio skirtumo. Nacių liniją, kad tiek "anglo-amerikiečiai," tiek rusai yra nusistatę sutriuškinti Vokietiją, yra naudinga namų fronte pašalinimui vokiečių masėse galimą atitolimą nuo vadovybės.

Verta pažymėti, kad gandai dėl atskiros rusų-vokiečių taikos, matomai pačių nacių skleidžiami ir vėliau jų pakartotinai paneigti (tiktai tam, kad palaikyti juos gyvus), buvo pasėti, kada prasidėjo parengimai Maskvos konferencijai. Vokiečių "paneigimai," tarp ko kito, visuomet būdavo daromi užsienio vartojimui ir niekuomet vidaus vartojimui.

Ryšium su pasėtais rusų-vokiečių taikos gandais ir senąja "bolševikų pavojaus" linija propagandos ministras Joseph Goebbelsas paskutinėse kalbose parodė palinkimą tartis su "anglo-amerikiečiais"

(Tąsa 4-tame pusl.)

VAKARŲ FRONTE NIEKO NAUJO

10.1.43 —38—

Parašė ERICH MARIA REMARQUE Iš originalo vertė J. KALNĖNAS

(Tąsa)

Nuvargęs atsistoju ir pažvelgiu pro langą. Po to paimu vieną knygą ir verčiu puslapius norėdamas paskaityti. Bet padedu ją atgal ir imu kitą. Joj yra pabrauktų vietų. Ieškau, verčiu, imu naujas knygas. Šalia manęs jų jau visa krūva. Kitos taip pat atsiduria toj krūvoj, beregint — lapai, sąsiuviniai, laiškai. Bežadis stoviu prieš juos. Kaip prieš teismą.

Nusiminęs.

Žodžiai, žodžiai, žodžiai — jie manęs nebepasiekia.

Pamažėle knygas vėl sudedu į tarpus.

Baigta.

Tylomis išeinu iš kambario.

-:- -:- -:-

Dar nenusimenu. Nors nebeinu į savo kambarį, tačiau guodžiuos, kad kelios dienos, tai dar ne galas. Paskum — vėliau — tam turėsiu dar laiko metų metus. Kol kas einu į kareivines pas Mitelštetą. Ir mes sėdime jo kambary.Čia oras, kurio aš nemėgstu, bet prie kurio aš esu pripratęs.

Mitelštetas papasakoja man naujieną, kuri mane tuojau sujudino. Jis pasakoja, kad Kantorekas esąs pašauktas į kariuomenę kaip atsarginis.

— Įsivaizduok, — sako jis, išimdamas porą gerų cigarų, — iš ligoninės sugrįžtu čia ir tuojau susiduriu su juo. Jis ištiesia man savo leteną ir vebtelia: "žiūrėk, Mitelštetas, kaip gi sekasi?" — Išdidžiai pažiūriu į jį ir atsakau: "Atsargini Kantorekai, tarnyba lieka tarnyba, o degtinė degtine. Tat tamsta pats turėtum žinoti. Ramiai! Kaip tamsta kalbi su viršininku." — O kad tu būtum matęs jo veidą! Jis pasidarė tikras raugintas agurkas sumišęs su nesprogusiu sviediniu. Jis nesitikėdamas to dar kartą mėgino savo "bičiulystę" įrodyti. Tad aš jį dar aštriau suėmiau. Čia jau jis pastatė savo pačią stipriausią batarėją: "Ar nereikės padėti tamstai laikant egzaminus?" Supranti, jis man norėjo priminti. Čia mane paėmė piktumas ir aš priminiau ir jam: "Atsargini Kantorekai! Prieš dvejetą metų tamsta savo pamokslais nuvedei mus į apskrities komendantūrą. Tarp mūsų buvo ir Juozas Bemas, kuris visiškai ten nenorėjo pakliūti. Jis krito trimis mėnesiais anksčiau nei jis būtų pašauktas karo tarnybai. Kad ne tamsta, jis dar to būtų nesulaukęs. O dabar: išsinešdink! Mes dar pasikalbėsim. — Man buvo nesunku patekti į jo kuopą. Pirmiausia, aš jį nusivedžiau į karo sandėlį ir išdaviau jam rūbus. Tuojau tu jį pamatysi.

Išeiname į kiemą. Kuopa jau išsirikiavus. Mitelštetas pasako "laisvai" ir apžiūri. Čia aš pamatau Kantoreką ir susičiaupiu, kad nesusijuokčiau. Jis aprengtas ilgu mėlynu nublukusios medžiagos švarku. Nugaroj ir rankovėse įstatyti dideli tamsios spalvos lopiniai. Švarkas, matyt, dėvėtas kokio milžino. O nutrintos juodos kelnės trumpos. Jos jam tik ligi pusės blauzdų. Dėlto batai labai erdvūs. Stiprios, kaip geležinės, senoviškos pušnys, aukštyn užsirietusiais galais. Iš šonų batai dar suvarstomi šniūreliais. Lygties dėliai kepurė vėl mažutėlė, nežmoniškai purvina, kaip autas. Bendrasis įspūdis vertas pasigailėjimo.

Mitelštetas ties juo sustoja:

— Atsargini Kantorekai, ar taip reikia valyti sagos? Tamsta niekad negali išmokti. Nepatenkinama, Kantorekai, nepatenkinama...

Aš visa širdim džiaugiuos. Lygiai taip pat Kantorekas bardavo mokykloje Mitelštetą:

— Nepatenkinama, Mitelštetai, nepatenkinama...

Mitelštetas ieško priekabių daugiau:

— Pasižiūrėk tamsta į Betcherį, štai kur pavyzdingas kareivis; iš jo tamsta gali pasimokyti.

Tiesiog savo akims netikiu. Ir Betcheris čia, Betcheris, mūsų mokyklos sargas. Ir jis pavyzdingas! Kantorekas žvilgteria į mane tokiu žvilgsniu, lyg jis norėtų mane suėsti. Bet aš tik maloniai šypteliu jam tiesiog į valgomąją, lyg aš jo jau nepažįstąs.

Kaip kvailai jis atrodo su savo purvina kepure ir uniforma! Ir buvo čia ko bijoti, kai jis katedroj sėdėdamas pieštuku braukydavo netaisyklinguosius prancūzų veiksmažodžius, su kuriais paskum Prancūzų šalyn nė neprasidėk.

Tepraėjo vos pora metų... ir jau atsarginis Kantorekas stovi nuvainikuotas, sulinkusiais keliais ir rankomis, panašiomis į puodo ąsas, blogai nušveistomis sagomis, juokinga poza. Koks iš jo kareivis. Tikras keverza. Negaliu nieku būdu jo sugretinti su jo pavidalu katedroj. Tikrai mielai norėčiau žinoti, ką aš padaryčiau, jei mane, seną kareivį, šis vargšas vėl kaip kitados paklaustų: "Baumeri, pasakyk man veiksmažodžio 'eiti' būtąjį dažninį laiką..."

Tuo tarpu Mitelštetas moko "bėgte" rikiuote. Kantorekas iš malonės paskiriamas būrininku.

Štai kur šuva pakastas. Būrininkas šios rikiuotės metu visada turi stovėti prieky nuo būrio per dvidešimt žingsnių. Davus komandą: aplink—marš!, būrys tik tepadaro sukimą, bet būrio vadas, kurs tuo tarpu palieka dvidešimt žingsnių užpakaly grandinės, šuoliais turi bėgti, kad vėl atsistotų prieš grandinę per dvidešimt žingsnių. Tuo būdu iš viso susidaro keturiasdešimt žingsnių to "marš, marš." Vos tik jis spėja nubėgti į vietą, vėl komanda "aplink — marš!" ir kuo greičiausia jis vėl turi bėgti keturiasdešimt žingsnių į kitą pusę. Grupė tuo tarpu lengvai daro sukimus ir keletą žingsnių, o būrininkas čia į vieną pusę, čia į kitą, kaip pririštas prie vėjo malūno. Tat yra vienas iš daugelio Himelštoso išmėgintų būdų.

Kantorekas nieko iš Mitelšteto ir negali reikalauti, nes dėl jo kartą jis buvo paliktas antriems metams toj pat klasėj. Taigi Mitelštetas kvailas būtų neišnadojęs tokios progos, kol vėl teks vykti į frontą. Gal būt ir mirti kiek lengviau po tokios progos karo tarnyboj.

Tuo tarpu Kantorekas iš vieno galo bėga į kitą, kaip išbaidytas šernas. Netrukus Mitelštetas meta šį ir tuojau prasideda taip svarbūs šliaužiamieji pratimai. Keliais ir alkūnėmis Kantorekas, suėmęs savo barškančius daiktus, velka smėliu savo puikųjį pavidalą pro pat mus. Jis smarkiai čiaudo ir jo čiaudymas tikra muzika.

Mitelštetas padrąsina atsarginį Kantoreką paguosdamas auklėtojo Kantoreko citatomis.

— Asargini Kantorekai, mums tenka laimė gyventi didieji laikai. Dabar mes vėl turime įsitempti ir pakelti visas kartybes.

Kantorekas išspiauną purviną medžio šipulį, kurs jam pateko į burną, ir prakaituoja.

Mitelštetas pasitenkina ir įtikinamai ramina:

— Ir dėl mažmožių niekada nereikia užmiršti didelių pergyvenimų, atsargini Kantorekai!

Stebiuos, kaip Kantorekas vienu plekšterėjimu nepersprogsta, ypač, kai po to eina gimnastikos pamoka, per kurią Mitelštetas pavartoja ir Kantoreko būdą, būtent, kad šis, darydamas gimnastiką prie turniko, galėtų smakrą perkelti per skersinį, jis griebia jam už klyno ir kiekvienu atveju vis pritaiko išmintingą posakį. Lygiai taip pat Kantorekas pirma darydavo su juo.

Po to įsakoma tolimesnės pareigos.

— Kantorekas ir Betcheris pargabenti duonos! Paimkite ratukus.

Po kelių minučių ši pora išvyksta su ratukais. Kantorekas eina piktas, nulenkęs galvą. Buvęs mokyklos sargas didžiuojasi, kad jam tokios lengvos pareigos.

Kepykla kitam miesto gale. Vadinas, turi nuvykti ir grįžti per visą miestą.

— Jau keletas dienų kaip jie šiose pareigose, — šaipos Mitelštetas. — Yra žmonių, kurie laukte laukia, kad tik juos pamatytų.

— Puiku,— sakau, — bet ar jis lig šiol dar neskundė?

— Pamėgintų! Mūsų vadas tiesiog raičiojos iš juoko, išgirdęs šią istoriją. Jis nepakenčia jokių mokytojų. Be to aš merginuos jo dukteriai.

(Bus daugiau)

Maskvos Konferencija Iškelia Nacių Nerimą

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

prieš Rusiją. Spalių 3 d. jis pasakė:

"Aš neabejoju, kad karta, kuri Europos šalyse gyvens po mūsų, skaitys didžiausią šio šimtmečio gėdą, kad dabartinis pasaulis paliko beveik vienas Vokietijai, su pagalba kelių mažų sąjunginių tautų, kovoti prieš pavojų visam kontinentui. Aš tą sakau ne todėl, kad tikėčiausi bet kokio supratimo ar pagalbos iš šalių, iš kurių ji turėtų ateiti. Mes esame pakankamai stiprūs išsilaikyti rytuose."

Washingtono stebėtojai praneša, kad iš nacių pusės galima tikėtis tolimesnių bandymų sutrukdyti Maskvos konferenciją. Nebūtų nuostabu, jeigu sekant jų senesniąją praktiką (kaip tai, Reichstago sudeginimas, Katyno ir Vinnitsa kapinynai), būtų pradėtas didelis propagandos vajus sutrukdyti kooperavimą su Rusija. Prie to, kaip stebėtojai nurodo, palinkimas daryti atskirą taiką su Vakarų valstybėmis (tiek nacių propagandoje, tiek jų diplomatijoje) gali būti numatytas kaip bergždžias bandymas įtikinti Sąjungininkų viešąją opiniją, kad nusileidimai ir kooperacija su Rusija tikrumoje nėra reikalingi, nes karas gali greitai užsibaigti, jeigu tik anglo-amerikiečiai pasinaudos vokiečių noru pasiekti taiką derybų keliu. O.W.I.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

WILKES-BARRE, PA.

LDS 7 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, 14 d. lapkričio, 2-rą val. dieną. Progresyvių Kliubo salėje, 325 E. Market St. Visi nariai malonėkite dalyvauti, nes kuopa rengiasi prie parengimo, tai prašo visų narių pribūti, nes turėsime rinkti balius darbininkus. Ateidami atsiveskite ir naujų narių prirašyt prie kuopos. C. S. Kasparas. (266-268)

BALTIMORE, MD.

Labai svarbios prakalbos įvyks sekmadienį, 14 d. lapkričio. Liet. salėje, 853 Hollins St. Pradžia 2 v. dieną. Kalbės D. M. Šolomskas, vienas iš Laisvės redaktorių, Brooklyne. Įžanga veltui. Jis aiškins šių dienų svarbius įvykius. Prakalbas ruošia bendrai ALDLD 25 kp. ir LDS 48 kp. Kviečiame dalyvauti (267-268)

ALDLD 7-TO APSKRIČIO KUOPŲ ATYDAI

Mūsų apskritys turės metinę konferenciją, sekmadienį, 14 d. lapkr., 11 val. ryto, 376 W. Broadway, So. Boston, Mass. Prašau visų 7-to apskričio kuopų, kad peržiūrėtų finansinį stovį ir surastų kiek priklauso metinių duoklių į apskritį. Pinigus paduokite savo delegatams, o jie atvykę į konferenciją, pamokės apskričiui. S. Baronas. (266-268)

Mūsų skaitytojai raginami remti tuos biznierius, kurie skelbiasi dienraštyje Laisvėje.

PITTSBURGH, PA.

ALDLD 87 kp. svarbus susirinkimas įvyks 14 d. lapkr., 7 v. v., 1320 Medley St. Būtinai dalyvaukite, nes bus labai svarbus susirinkimas, turime balsavimo blankas rinkimui Centro Komitetą 1944 metams. Antras susirinkimas įvyks 21 d. lapkričio tame pačiame name, 2-rą val. dieną. Yra šaukiamas Pittsburgho Lietuvių Vienybės Komiteto Karo Laimėjimui. Kviečiame abiejuose susirinkimuose dalyvauti.

(267-268) H. Kairys, Sekr.

HARTFORD, CONN.

ALDLD Moterų Kliubo susirinkimas įvyks lapkr. 14 d., 6 v. v., 155 Hungerford St. Iš priežasties parengimo, turėjom atidėti į 14 d. Todėl draugės, malonėkite įsitėmyti datą, ir dalyvaukite šį sekmadienį. Turime daug reikalų atlikti.

(266-268) V. K., sekr.

CLIFFSIDE, N. J.

Sekmadienį, 14 d. Lapkričio, 3 val. po pietų, rusų IWO 3118 skyrius ir LLD kuopa rengia apvaikščiojimą 26 metų sukaktuves Sovietų Sąjungos gyvavimo, 324 Anderson Ave., kampas Cliff St. Kalbėtojų bus visose kalbose. Kviečiame visus lietuvius iš Cliffsidės ir apylinkės atsilankyti į šį svarbų sukaktuvių paminėjimą. — G. Litvinovič.

(266-268)

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp Broadway ir Stone Ave.
prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

F. W. Shalins
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tenl. Virginia 7-4499

Naudokitės Gera Proga

Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacijantams. Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.

30 Dienų Nuolaida

Akiniai už $7.50

Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už $7.50.

STENGER & STENGER, Optometrists
394-398 Broadway Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Kūro Kompanija

Nelaukite iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutinam kavalkui, užsisakykite iš anksto. Nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.

Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:

Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
Laidotuvių Direktorius
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
Veltui Šermeninė
(KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 Bedford Avenue
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

LeVANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
Juozas Levandauskas
Graborius-Undertaker
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

NOTARY PUBLIC

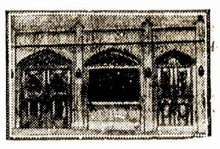

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIŠKAS
Traktyrius
(VALGYKLA IR ALINĖ)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Dr. John Repshis
(REPSYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampas Inman St.
Arti Central Skvero
CAMBRIDGE, MASS.
Tel. TRObridge 6380
OFISO VALANDOS,
10-12 ryte, 2-4 ir 6-8 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais:

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. DEGUTIS, Savininkas
Prieinamos Kainos
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.

426 SO. 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

Parė Kiekvieną Šeštadienį.
Atelikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne
459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

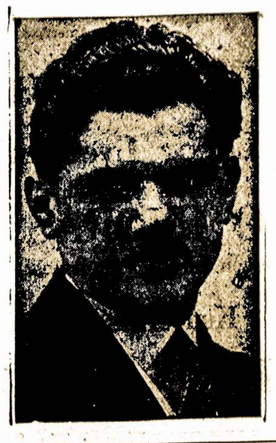

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimui ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

Įspūdžiai Gauti Maple Parke

(Pabaiga)

Bevaikščiojant po parką man prisiminė seni laikai ir seni draugai, kurie seniau čia labai daug darbavosi ir jauni būdami žaizdavo žaliuose krūmuose. Seniau čia vien tik krūmų neperlendami tankumynai riogsodavo, o dabar darbščių draugų pastangomis išsidirbo gražus žavėjantis gojus. Daug, labai daug čia žmonių darbo ir brangaus laiko yra padėta, kad iš gniužančių pelkių ir tamsių tankumynų padarytas gražus parkas.

Man prisiminė, jog daug senųjų draugų jau seniai nebėra gyvųjų tarpe, kaip tai: Juozas Skibinauskas, Albinas Baronas ir kiti mirę, kurių vardų aš neprisimenu. Jiems nebetenka savo darbų gražiais vaisiais pasigėrėti. Aš juos visu garbingai prisiminiau tą dieną vaikščiodamas po parką jųjų pramintais takais. Jie dar neužžėlę!

O tiems, kurie dar gyvi ir sveiki dabuojasi kitur pažangiųjų tarpe, kaip tai: Steponas Kuodis, Jeronimas Bulauka, Kostancija Jasinskaitė-Mugianienė, El. Vilkaitė, draugė Malokiūtė, El. Likiutė-Penzerienė, draugai Romandai ir daugelis kitų, praleidusių daug gražių valandų senajame Maple Parke, dabar jiems sunku bebūtų ir pažinti, kad tai tas pats miškelis, kuriame seniau jaunimas suvažiavę diskusuodavome įvairiais klausimais, lavindavomės ir mokslinomės darbininkiškoje dvasioje. Tai buvo mūsų jaunose dienose pirmi žingsniai daromi linkui geresnio supratimo apie klasių kovą.

Prisiminė man ir tas, jog nebesusitiksime ir tų, dar neseniai mirusių draugų, kurie irgi labai buvo artimi šiam parkui ir brangūs mūsų idėjai, būtent: Olga Butėnienė, kuri gyva būdama visuomet darbavosi ir patarnaudavo mūsų parengimuose. Dabar ji ramiai ilsisi, kuomet mes ją gražiai prisimenam. Flioras Dvareckas, kuris taip širdingai remdavo visus mūsų parengimus ir visą pažangųjį judėjimą. Jis visuomet rasdavo laiką atsilankyti į parką. Dabar jau jo nebesutiksime šiame žaliame gojelyje! Mikolas Petrukevičius pasimiręs dar tik pereitos gegužės 15 d., tai buvo scenos ir abelnai dailės mylėtojas. Jis labai daug yra pasidarbavęs mūsų organizacijų sustiprinimui. Dabar jo balso daugiau niekad nebegirdėsime tarpe šių žaliuojančių gražių medžių, kuriuose jo tvirtas **basso** per daug metų skambiai aidėjo. O su jais kartu ir Martinas Katinas, kuris irgi buvo laisvų pažiūrų žmogus ir laisvai palaidotas, kaip ir pirmieji draugai. Jie visi jau ilsisi Lawrence miesto kapinėse.

Prie šių visų draugų kapų man teko tarti paskutinį atsisveikinimo žodį. Juos prisiminus, lai jie ramiai ir amžinai ilsisi demokratinės šalies žemėj.

Tokie tai prisiminimai mane palietė, kol spėjau apeiti visą Maple Parką. Vaikščiojau atsargiai, nes ant žemės ir visų takų buvo daug ąžuolinių gilių pribyrėjusių ir šlapiais lapais pridengtų, ant kurių mano medinės kojos slidinėjosi į vieną, tai į kitą pusę. O čia ir smulkus lietelis buvo pradėjęs vilginti, tad nusprendžiau grįžti į parko kliubo buveinę.

Netrukus draugas Kuodis iš namų atnešė man labai skaniai pagamintus vištienos ir kitokių prieskonių pietus. Na, dabar, tai tikrai jaučiausi esąs piknike.

Tik spėjau papietauti ir paačiuoti draugei Efimijai Kuodienei už skanius pietus, kaip tuoj pribuvo ir draugas Penkauskas. Jis džiaugsmingai pareiškė, jog šio pikniko tikietai labai gerai paltinosi ir daug jų parduota iš kalno. Tiesa, mačiau, kaip tūli draugai, pavyzdin, haverhillietis Albinas Dambrauskas, Mikas Davidonis ir kiti klojo Penkauskui dešimtines už parduotus tikietus. Bet man nesmagu buvo žinant, jog mes lowelliečiai šį kartą labai prastai pasidarbavome.

Žmonės pradėjo rinktis vis daugiau ir daugiau. Pradėjau ir aš kartu su draugu Penkausku džiaugtis, matydamas, kad ir šis piknikas bus ne toks jau prastas, kaip pirmiau sprendžiau, sulyg savo kolonijos pasidarbavimo. Pasirodo, kad reikia mokintis, kaip nenusiminti be laiko. Nors aš niekad nepasiduodu pesimizmui. Piknikas, tikrenybėje, ir buvo neblogas. Padaryta geras pelnas šiam svarbiam tikslui. Bus kuo pasiųsti delegatai į Demokratinį Lietuvių Suvažiavimą.

Daug draugų ir draugių iš Haverhillio dalyvavo piknike. Vėliau mums bepiknikaujant pribuvo du draugai iš Worcester, Mass., tai drg. Viktoras Repečka ir kitas draugas, bet vardo neatsimenu. Ir taip vėlesniu laiku susirinko žmonių apie kokie 150 ar gal daugiau. Tarpe šios publikos mes buvome du lowelliečiai. Neigi mes su draugu Stravinsku jautėmės gerai?

Visų piknikaujančių ūpas buvo labai geras ir didelis nuoširdumas linkui pažangiojo judėjimo. Kitaip, žinoma, nebūtų buvę gražių pasekmių iš šio parengimo.

Draugai Ig. Čiulada ir St. Penkauskas pakartodami man kuždėjo, jog bus gražus pasisekimas.

Pilnas pasitenkinimo, atsisėdau valandėlei vienas, kad apmąstius, kaip čia viskas einasi ir iš kur pelną padarysime, kadangi už gėrimus rengėjai pelno daro? Bet matau, kaip įvairūs tikietukai sklandžiai platinasi. Draugas Kralikauskas vos tik spėja apsidirbti. Klojasi neblogai, manau sau.

Tuo tarpu prieina prie manę draugas Antanas Galinis iš Haverhill. Dabar abu pasikalbėjome apie pasekmes. Antanas išsiima pakelį cigaretų ir pasiūlė man. Bet ačiuodamas jam, atsiprašiau, kad nerūkau. Tai pamėgink šitos rūšies, jis sako. Kuomet ištraukiau, tai buvo piniginė bumaška. Tai buvo malonus "joke," prirengtas dėl manęs. Už šitą **"cigaretą"** labai ačiu draugui Galiniui. Draugas Galinis jau ne kartą šitaip mane prisimena. Ačiu, Antanai, už atjautimą mano nemalonios padėties.

Kadangi pats piknikas buvo surengtas labai vėlame rudenyje — spalių 24,—tai ir pikniko turinys ir visas pobūdis buvo prirengtas tam atatinkamai. Man labai patiko bulvių kepimo ir silkių liepsnoje spirginimo vaizdas. Tas sudarė dalyviuose gerą nuotaiką ir didelį įvairumą. Čia, prie gražiai sumūrintos plytinės krosnies, — prie ugniakurių, iš visų pusių ir prie stalų, kur krūvomis gulėjo karštos bulvės ir silkės, publika turėjo labai linksmą laiką, papildytą skaniais juokais ir įvairiais anekdotais.

Anot daktaro Kaškiaučiaus: tai buvo nors trumpą laiką pagyventa arčiau prie gamtos.

Vėliau, visiems sugrįžus į kliubo buveinę, kuomet piknikas jau ėjosi prie pabaigos, su draugais pasitarus, tardamas keletą žodžių į publiką, paprašiau dr-gų sumest kiek aukų geresniam išėjimui su šiuo parengimu. Publika, kurios jau buvo nebedaug, karštai pritarė, tam tikslui suaukodami $16.50. Mudu su drauge Stase Paplauskiene perėjome su skrybėle, į kurią sumetė sekančiai:

Po $1: P. Ivanauskas, A. Beržilionis, A. Dakunraskis, B. Chulada ir P. E. Aleksas.

Po 50c: J. Kuodis, J. Rudis, B. Sukackas, J. Dzidolionis, S. Benkus, Ig. Perednia, S. Repčinskas, R. Chuladienė, A. Butėnas, V. Kralikauskas, J. Karpavičienė, K. Saulėnas, J. Šilanskas ir S. Paplauskienė.

Po 25c: J. M. Karsonas, Ig. Chulada, V. Vaikšnora, A. Karnila, M. Biliavičius, Ig. Staliriunas, Em. Staliriunas ir J. Šleivienė.

Tiek tai surinkta aukų pačiame piknike. Labai atsiprašau, jeigu būtų kuris vardas ne taip užrašytas. Nes skubiai rašant galėjo įvykti ir iškraipymas vardo, ne taip užrašyta.

Dabar, draugai ir draugės, mes turime vieną brangią ypatą, kuri dėl nesveikatos negalėjo piknike dalyvauti. Tai yra draugė Anna Žilinskaitė. Ji ambulansų fondui aukavo $20. O dabar šiam delegatų siuntimo reikalui per Ignacą Čiuladą draugė Žilinskaitė vėl aukavo $6. Tokiu būdu kartu sudėjus — publikoje surinktus $16.50 ir draugės Žilinskaitės šešius dol. viso aukų susidaro $22.50.

Varde 4-rių kolonijų, mes, rengėjai tariame širdingiausį ačiu draugei Žilinskaitei ir visiems piknike aukavusiems draugams ir draugėms.

Kadangi laikas buvo jau vėlus, tad išsiskubinau į namus. Iki Lawrence mane palydėjo draugas Antanas Butėnas. Draugai Balevičiai mus savo mašina pavėžėjo iki busų stoties, iš kur be vargo pasiekiau Lowellį.

Ačiu draugui Balevičiui už pavėžėjimą, o draugui Butėnui už draugišką palydėjimą iki busui. Taipgi visiems draugams ir draugėms už gerą draugiškumą pačiame piknike.

J. M. Karsonas.

Philadelphia, Pa.

Ateina į Phila. pagarsėjęs judis: **"The City that Stopped Hitler."** Lietuviai, nepraleiskit šio svarbaus judžio, kuris atvaizduoja Stalingrado mūšiuskovas. Šį judį labai seniai rodo New Yorke. Phila. pirmą syk bus rodomas. Jį rodys 15, 16, 17, 18 ir 19 dienomis lapkričio, **Capital Teatre,** 722 Market St., Phila., Pa. Šiokiomis dienomis įžanga, su taksais, tik 46c, išskyrus sekmadienį ir šeštadienį. Nusipirkite tikietus Russian War Relief—16th ir Walnut St. ofise, tai nuošimtis eis Russian War Relief.

Stalingradas pasiliks istorijos simbolis, kuris sukriušino hitleriškus barbarus ir dabar šluoja tą brudą lauk. Stalingradas ne tik laimėjo kovą ir išlaisvino miesto griuvėsius. bet jis nusvėrė karo laimėjimą.

A. J. S.

Harrisburg, Pa. — Pradedant lapkr. 15 d., Pennsylvanijoj bus stampomis apribotas degtinės pardavinėjimas.

Vokiečių nelaisvėn pateko lakūnas leitenantas John G. Winant, sūnus Amerikos ambasadoriaus Anglijai, kuomet naciai nukirto žemyn jo bombanešį.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RL 7633 has been issued to the undersigned to sell beer, wine & liquor, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 145 Bedford Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

IRVING SCHULMAN
145 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. DB 4 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 46-8 Somers St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

LaREINE VINEYARDS, INC.
46-8 Somers St., Brooklyn, N. Y.

Naciai Greit Būsią Nušluoti Ukrainoj

Maskva. — Sovietų kariuomenės laikraštis Raudonoji Žvaigždė paprastai neužsiima jokiais pranašavimais, bet dabar rašo, kad raudonarmiečiai atvadavę du trečdaliu buvusių užimtų plotų, juo greičiau išsluos visus vokiečius iš Ukrainos. Sako: "Pergalė jau arti, bet jai laimėti reikės naujų ir ryžtingų pastangų, gabių ir drąsių veiksmų, visai neduodant priešam atsikvėpti."

Visus Romos Žydus Medžioja Naciai

Stockholm.— Pranešama, kad vokiečiai Romoj dieną ir naktį, be paliovos, daro ablavas prieš žydus, vyrus, moteris ir vaikus, o kuriuos sumedžioja, sugrūda į trokus ir nežinia kur išveža.

Pirmiau jie suimdavo tik tūlus įtakingesnius žydus, už kuriuos reikalaudavo ir dažnai gaudavo brangų atpirkimą auksu.

Jugoslavų Partizanai Atrėmė Nacių Atakas

Cairo. — Iš Jugoslavijos atėję pranešimai sako, jog patrijotai - partizanai atmušė panaujintą vokiečių ofensyvą pajūriuose, atmetė nacius atgal nuo įvairių uostų; suėmė bei užmušė visus hitlerininkus įsiveržusius į Brac salą, netoli kranto, ir pagrobė daug ginklų ir amunicijos.

Generolo Tito vadovaujami, partizanai suardė vokiečių naudojamus geležinkelius tarp Jugoslavijos, Austrijos ir Italijos.

Partizanų pajūrinė artilerija, sakoma, sužalojo ir padegė Michailovičiaus baltagvardiečių - četnikų transporto laivą, 12,000 tonų. Nes četnikai bendradarbiauja su vokiečiais prieš partizanus.

Kongreso Komisija Perdaug Aprėžia Taksų Sumanymą

Washington. — Kongreso lėšų komisija pasiūlė kongresui priimt tik $2,142,900,000 naujų taksų sumanymą, vieton valdžios reikalaujamų $10,500,000,000.

LET YOUR HEART DECIDE

You can cheer some lonely soldier far from home—because USO is one of 17 major war relief agencies participating in the National War Fund. Give *once* for all these *and* 9 of our local war agencies. Give generously. The need is great.

NATIONAL WAR FUND
N. Y. COMMITTEE
57 WILLIAM STREET

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

MERGINOS IR MOTERYS
Mokytis Medžio Išdrožinėjimo
Puikiausia Alga Besimokinant
Viršlaikiai, jei Pageidaujama
Pakilimas į 6 savaites
Kreipkitės kasdien 10 iki 5:30
MARXMAN
109 W. 24th St., N. Y. C.
(169)

RAŠTININKĖS
PUIKI PROGA .DIDELĖ ORGANIZACIJA. NUOLATINIS DARBAS. 5 DIENŲ SAVAITE. VIRŠLAIKIAI, JEI PAGEIDAUJATE. $20 Į SAVAITĘ PRADŽIAI.
Telefonuokite COlumbus 5-2943
(271)

MERGINOS IR MOTERYS
BE PATYRIMO
PILNĄ LAIKĄ IR DALIAI LAIKO
KEPĖJOS
PRIE SODĖS MERGINOS
VIRTUVĖS DARBININKĖS
SALAD GAMINTOJOS
SANDWICH DARYTOJOS
PRIE STEAM TABLE
INDŲ MAZGOTOJOS
VIRĖJOS
DESERT DARYTOJOS
SALDAINIŲ PAKUOTOJAI.
TURI KALBĖTI ANGLIŠKAI
DUODAMA VALGIS IR UNIFORMOS
BONAI — APMOKAMOS VAKACIJOS
PASTOVUS DARBAS
PROGOS PAKILIMUI
Iš karinių darbų neprilimami
SCHRAFFT'S
KREIPKITĖS VISĄ DIENĄ
56 W. 23RD ST., N. Y.
Arba kreipkitės 6 P.M. iki 9 P.M.
TIMES SQ. STORE, 1496 BROADWAY
(X)

KAMBARIŲ APTVARKYTOJOS
...PATYRĘ. DIENINIS DARBAS... VALAND. 8 RYTO IKI 4 PO PIET. MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL, 7TH AVE. IR 51ST STREET, N. Y. C.; NETELEFONUOKITE.
(X)

KNYGŲ APDIRBIMAS
Siuvėjos ant dratų siuvamos mašinos, saddle ar gang feeders. Gera alga, nuolat. Geros valandos.
APEX BINDING & MAILING CO.
150 Varick St.
(272)

JAUNOS MERGINOS
Reikalingos vyniojimui ir uždėjimui labelių. Nereikia patyrimo. Laikas ir pusė po 40 valandų. Linksmos darbo sąlygos.
GEORGE B. HURD, INC.
34 Hubert St.
WALKER 5-1881.
(272)

MERGINOS
LENGVAM KROVINIAM IR RAŠTINĖS DARBUI. PATYRIMAS NEREIKALINGAS.
SWARTCHILD & CO.
1 WEST 47TH ST.
(269)

MERGINOS KROVINIAM
Patyrimas Nereikalingas.
Nuolatinis darbas. Puikiausios progos.
Malonios aplinkybės.
Kreipkitės Employment Ofise, 8-tos lubos
SAKS FIFTH AVENUE
5th Ave., ir 50th St.
(269)

PAKUOTOJOS
Moteriškų Aprėdalų
Chiniškų
Stiklų
Vaikam rakandėlių
Kreipkitės po 10 A.M. 8-tos lubos
SAKS FIFTH AVENUE
5th Ave., ir 50th St.
(269)

MOTERYS IR MERGINOS
TAIPGI OPERATORĖS
Prie Viena Adata Siuvamos Mašinos. Patyrusios ir Nepatyrusios
PRIE RANKOM SIUVIMO
NAUJOJE DIRBTUVĖJE
PUIKIOS DARBO APLINKYBĖS
GERA ALGA
Acme Flag & Banner Co.
39 DEBEVOISE ST., BROOKLYN.
VIENAS BLOKAS NUO
FLUSHING IR BROADWAY
VISAIS GATVEKARIAIS IR SUBVE SUSISIEKIAMA. EVERGREEN 8-6296
(269)

KILPŲ DARYTOJOS
ant 8—ir 7—point mašinų. Puikiausios darbo sąlygos. 40 valandų savaitė. Laikas ir pusė už viršlaikius. Kreipkitės bile kada.
MANHATTAN LOOPING CO.
692 Broadway.
GR. 7-1557.
(269)

MAUDYNIŲ PRIRUOŠĖJOS IR VALYTOJOS
dėl
UNION LEAGUE CLUB.
Trumpos Valandos
Puikiausios Darbo Sąlygos
Gera Alga
KREIPKITĖS Į HOUSEKEEPER
38 EAST 37TH ST., NEW YORK
(273)

PATYRUSIOS OPERATORĖS
paprastas siuvimas. 40 valandų savaitė. Nuolatinis darbas JUNIOR DEB. CO.
11 W. 30th St.
(270)

Remdami Nacionalį Karo Fondą, mes remiame kovą prieš fašizmą.

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

LAIVO ĮRENGĖJAI
LYDYTOJAI
PIRMOS KLASĖS
Iš būtinų darbų reikia paliuosavimo pareiškimo.
ARTHUR TICKLE
Engineering Works, Inc.
BROOKLYN, N. Y.
KREIPKITĖS Į
United States Employment Service
BROOKLYNE
165 Joralemon St., Brooklyn
760 4th Ave., Brooklyn
STATEN ISLANDE
210 Richmond Ave., Pt. Richmond
BRONXE
278 City Island Ave., City Island
(271)

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

AUTO MECHANIKAI
PAGELBININKAI
VIRŠŲ DARYTOJAI
VYRAI METALO DARBUI
AMATINIAI PAGELBĖTOJAI
Patraukianti alga.
Linksmos Darbo Sąlygos
PARK SLOPE CHEVROLET
343—4TH AVENUE, BROOKLYN.
NEVINS 8-1800
PRAŠYKITE MR. FILES
(X)

VYRAI
Skalbykloje Mazgojimo Kambaryje ar Bendram Skalbyklos Darbui. Patyrimas nereikalingas. Gera alga; vakacijos su alga. Nemokamai apdrauda darbininkams.
PIERCE STEAM LAUNDRY
32 Eagle St., Brooklyn.
8th Ave. subvė iki Greenpoint Ave. stoties, ar I.R.T. subvė iki Vernon-Jackson Aves.
(271)

REIKIA VYRŲ
Liuosų nuo drafto; patyrimas nereikalingas. Mes jus išmokinsime; jūs galėsite uždirbti iki $80 į savaitę po trumpo išsilavinimo; geras taikos laiku amatas. Kreipkitės Ablest Screen Print Corp., 250—44th St., Brooklyn.
(269)

MOLDERIAI—patyrę prie stalo molderiavimo; gera alga; geros darbo sąlygos; iš būtinų darbų reikia turėt paliuosavimą.
ACME FOUNDRY CO., 2155 Madison Ave., N. Y. City (135th).
(268)

STOGDENGIAI
Su patyrimu gauti užsakymus ir turinti chauffeur's license. $10 į dieną; nuolatinis darbas. T. Wynne Roofing Co. 320 West 15th St.
(271)

MALE and FEMALE
VYRAI IR MOTERYS

VYRAI AR MOTERYS
PAVEIKSLŲ FREMŲ DARBININKAI. UŽBAIGĖJAI, PUČIAMA MAŠINA MALIAVOTOJAI. PALIAVOTOJAI. ALGA SULYG SUSITARIMO.
ATLANTIC WOODCRAFT
625 WEST 43RD STREET.
(272)

MERGINOS IR BERNIUKAI
Linksmas fabriko darbas
Geros Algos
Patyrimas Nereikalingas
Būtina pramonė.
NEGATIVE MFG. CORP.
100—6th Ave., N. Y. City
(269)

VIESBUČIO DARBININKAI
(Pilnam ar daliai laiko)
(Vyrai ar Moterys)
KAMBARIŲ TVARKYTOJOS
VALYTOJOS
VYRAS VIDAUS RUOŠAI
VYRAS NAMO APTARNAVIMUI
PECKURYS
HOTEL HOLLAND, 351 W. 42ND ST.
(274)

REIKIA APVALYTOJŲ
Stovykių apvalymo darbas. Pastovus darbas tinkamiem darbininkam. Gera alga.
Sculptured Art Studios, 214 E. 34th Street.
(270)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

VIRĖJOS
REIKIA MOTERŲ INTERESUOJANČIŲ VIRIME SU NAMŲ AR RESTAURACIJOS PATYRIMU.
GEROS ALGOS — GREITI PAKILIMAI.
PUIKI PROGA LAVINTIS GERAME DARBE.
TURI MOKĖTI KAIP SKAITYTI IR RAŠYTI ANGLIŠKAI
SCHRAFFT'S
KREIPKITĖS PER ISTISĄ DIENĄ.
56 WEST 23rd ST., N. Y.
(X)

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS
Aukštos rūšies apartmentiniame viešbutyje. Pilną laiką ar vienai dienai į savaitę. Puikiausios darbo sąlygos. Geriausios algos.
Kreipkitės
TOWN HOUSE, 108 EAST 38TH STREET.
(269)

REIKIA MERGINŲ
Švarus, lengvas fabriko darbas; 40 valandų, į savaitę. 50c į valandą; laikas ir pusė už viršlaikius. Keystone, 192½ Greene St., Manhattan.
(268)

Pagelbininkės prie siutinių dešrukėm žarnų, su ar be patyrimo. Gera alga su keturiom ar aštuoniom valandom viršlaikio kas savaitę už laikų ir pusę. Reikia turėti Rubbers ar boots. Brand Bros., 410 E. 49th St. Telephone EL. 5-4300.

REIKIA MERGINŲ
Lengvas fabriko darbas. Proga išsimokinti amatą. Gera alga, linksmos aplinkybės.
Wimbledon Letter Products, 131 West 53rd St. (4-tos lubos) Cl. 7-3583.
(271)

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

VYRAI
BENDRAM APVALYMO DARBUI. VALANDOS NUO 8 RYTO IKI 4:30 PO PIET. MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL, 7TH AVE. IR 51ST STREET, N. Y. C.; NETELEFONUOKITE.
(x)

VYRAI VIDAUS RUOŠAI PATYRĘ
VALANDOS NUO 8 IKI 4:30, KREIPKITĖS Į MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL, 7th AVE. IR 51st STREET, N. Y. C. NETELEFONUOKITE.
(X)

VYRAI iki 50 metų bendram darbui dideliame muilo fabrike. Patyrimo nereikia. Nuolatinis darbas prie gerų sąlygų su patenkinančiom valandų kainom, prisidedant viršlaikiams. Kreipkitės į fabriko Superintendent.
JOHN T. STANLEY CO., INC.
642 West 30th St.
(X)

ELEKTRA LYDYTOJAI
Vien tik gerai patyrę. Suplanavimui vyrai, Statytojai, Tekintojai, Apkapotojai ir Paprasti Darbininkai taipgi reikalingi.
Kreipkitės pas
THE BOGERT & CARLOUGH CO.
512 Straight St., Paterson, N. J.
Jei dabar dirbate karinius darbus sulyg savo aukščiausio išsilavinimo, nesikreipkite.
(268)

VYRAI
NEREIKIA PATYRIMO
DUODAMA VALGIS IR UNIFORMAI
INDŲ MAZGOTOJAI
PUODŲ MAZGOTOJAI
APVALYTOJAI, DIENOM IR NAKTINIS
TAIPGI PATYRĘ VYRAI, KAIPO KIETŲ SALDAINIŲ GAMINTOJAI
INDŽINIERIO
TURI KALBĖTI ANGLIŠKAI
BONAI — APMOKAMOS VAKACIJOS
PASTOVUS DARBAS
Iš karinių darbų neprilimami
SCHRAFFT'S
KREIPKITĖS VISĄ DIENĄ
56 WEST 23RD ST., N. Y.
ARBA KREIPKITĖS 6 P.M. IKI 9 P.M.
TIMES SQ. STORE, 1496 BROADWAY
(X)

VYRAI—NAKTŲ DARBAS
PATYRĘ MAZGOTOJAI.
MECHANIKAI—DIENINIS DARBAS.
GERA ALGA; NUOLATINIS DARBAS.
CHESTERFIELD CAB CORP.
59-18 Vernon Blvd., L. I. City.
IRONSIDES 6-9899.
(271)

INDŲ MAZGOTOJAI
APVALYTOJAI
Nuolatinis darbas.
Malonus
TELEFONUOKITE ELDORADO 5-7640
3 WEST 51ST STREET
(269)

DAILYDĖS
Komercijinių viršų darbas; taipgi metalo darbininkai, apsigynimo darbas; 40 valandų prisideda viršlaikiai, gera alga.
Telefonas PR. 4-0205.
(270)

PAKUOTOJAI
Vyriškų drabužių
Militarių aprėdalų
Chiniškų—stiklų
Vaikams rakandėlių
Nuolatinis darbas. Puikiausios aplinkybės.
Kreipkitės po 10 A.M. 8-tos lubos.
SAKS FIFTH AVENUE
5th Ave., & 50th St.
(269)

REIKIA VYRŲ
Be amato, 100 nuošimčių karinis darbas. $38.40 pradžiai, 56-valandų savaitė; iš būtinų darbų reikia paliuosavmo pareiškimo.
Turi mokėti kalbėti angliškai.
PERRY POINT CO.,
228 East 45th Street.
(Grand Central Area)
(270)

Didžioji Laisvės Metinė Meno Šventė Įvyks Jau Šį Sekmadienį; Kviečiam Visus!

Paskutiniu sykiu primename, jog tas puikusis dienraščio Laisvės metinis koncertas įvyks jau šį sekmadienį, lapkričio 14-tą, 3:30 val. po pietų, didžiojoj Labor Lyceum salėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyne. Kviečiame visus.

Iš anksto galima užtikrinti atsilankiusiam dvasinį pasitenkinimą, nes užtenka tik peržvelgti vardus dalyvausiančių meno jėgų ir jau matosi, jog girdėsime-matysime didžių talentų programą. Štai tos programos dalyviai:

Aido Choras, kurio įvairiausių dainų niekad nenusibostų klausytis, išstos su naujomis dainomis, vadovybėje savo mokytojos Aldonos Anderson.

Lillian Jameson, latvių dainos žvaigždė, soprano, jau plačiai pažįstama ir amerikiečių publikai.

Arthur Lessac, žymus koncertų dainininkas ir balso lavinimo bei muzikos mokytojas, vadovaująs žymioms meno grupėms jų studijose.

Biruta Ramoškaitė, lietuvių dainos pažiba, kuria tačiau didžiuojamės nebe mes vieni. Be dalyvumo desėtkuose koncertų ir retkartinių operečių, Biruta pereitą vasarą ir rudenį kasdien dainavo, vaidino ant Broadway statomoj muzikališkoj komedijoj Linksma Našlė ir šio pat mėnesio 28-tą turės koncertą New York Times Hall. Amerikiečiai jos talento ir darbštumo dainoje ir muzikoje tėmytojai sako, kad "jos kilimas dainoje yra sensacinis." Mes jos dar negirdėjome nuo pereitos žiemos.

Aleksandras Balaban, lyriškas baritonas, studijavęs Petrogrado konservatorijoj ir apkeliavęs su koncertais ir vaidinimu operų veik visus Europos didmiesčius ir dainavęs Pietų Amerikoj, tenykščių kritikų aprašytas esant žymiausiu iš šiandieninių rusų baritonų. Jisai, beje, po sugrįžimo Amerikon pirmu kartu Amerikoje dainuos Laisvės koncerte.

Rusų šokikų grupė, kuri visuomet žiūrovuose iššaukia tokio susidomėjimo, jog nepaleidžiama nuo scenos.

Dainininkams akompanuos muzikė Bronė L. Šalinaitė-Sukackienė.

Kiekvieno iš virš minėtų talentų atskirai kur nors išgirdimas-pamatymas lėšuotų mažiausia $1.65. Laisvės koncerte juos visus girdėsite-matysite sau žinomoj Labor Lyceum salėje užsimokėję tik $1.25, $1 rezervuotoms sėdynėms ir 75c nerezervuotoms. O po programos bus proga smagiai šokti prie Antano Pavidžio orkestros ir pažmonėti su tolimais svečiais ir artimais draugais.

Iki pasimatymo Laisvės koncerte!

Koncerte Turėsime Tolimų Svečių

Laisvės koncerte šį sekmadienį, Labor Lyceum salėj, turėsime tolimų svečių, nežiūrint sunkumų keliauti. Be pirmiau minėtų, atvyksta šie:

Iš tolimo Binghamtono atvyksta fotografas A. Klimas, poetas St. Jasilionis ir mažiausia kiti trys svečiai ar viešnios.

Iš Waterbury — Meisonas, taipgi, regis, ne vienas.

Iš Bridgeporto, kaip praneša veikėjas Mockaitis, atvažiuos apie pora tuzinų bridgeportiečių.

Sprendžiant pagal pastarosiomis dienomis ateinančius užsakymus tiiketų, numatoma, kad daug bus svečių iš apylinkių ir kad vietinių susidomėjimas koncertu yra didelis, į koncertą rengiasi masiniai. Tikimasi visapusiškai gražaus ir sekmingo pažmonio.

New Yorko valstija ruošia planą, pagal kurį sugrįžę iš karo veteranai galėtų gauti reikalingą mokslą. Planuojama steigti 15 specialių mokyklų.

Puikiai Pasidarbavo Karo Fondui

K. Rušinskienė, LLD 1 kuopos darbuotoja, išvakarėse lietuvių masinio mitingo, surengto lapkričio 12-tos vakarą, Pil. Kliubo salėj, kur ruoštasi raportuoti, kiek jau lietuvių organizacijos pasidarbavo sukėlimui lietuvių kvotos — $15,000, — pridavė komitetui $25. Jinai aukas surinko tarp savo kaimynų kitataučių.

Fondas, kaip žinia, nėra vienų lietuvių reikalas. Jam renkama aukos visur, tarp visų tautų amerikiečių. Amerikiečiai ne tik noriai aukoja, bet ir su pagarba atsineša į darbuotojus.

Kliubiečių Žinios

Laukimo Naujų Metų Vakarienė

Amerikos Lietuvių Piliečių Kliubas ir šį metą duos Laukimo Naujų Metų Vakarienę, penktadienį, gruodžio 31-mą, 1943 metų, savam name.

Tikieto kaina nustatyta $3 asmeniui arba $6 porai. Gal būt kam nors atrodys, jog tai yra brangu, bet kas naudoja stipresnius gėrimus, tas žino, kad išgėrei porą stikliukų vidutinio šnapso ir jau 70 centų nėra. O kur yra dešra, kopūstas, ridikas ir svogūnas; gaspadinė ir muzikantas? Taigi, viską krūvon sudėjus nebus per brangu, ypatingai žinant, kaip kliubiečiai vaišina savo svečius.

Mažai Paminėti Mirę Kliubiečiai

Juozas Kilinskas, gyvenęs Woodhavene, mirė 1-mą spalių ir niekas apie jį nieko nepranešė arba mažai ką pranešė.

Juozas jau apie trys metai atgal pradėjo jausti širdies silpnumą, o 23-čią d. gegužės, 1942 metų, visiškai pasidavė ligos malonei. Šių metų balandžio 1-mą neva pasveiko, bet tik dėl mados.

Spalių 1-mą, išeidamas į judžius, dar paprašė šeimininkės pagaminti žuvies vakarienę, bet jos jau nevalgė; ten numirė palikdamas du broliu Amerikoj, du Lietuvoj ir seserį. Jis paėjo, rodos, iš Kadžiūnų kaimo, Alytaus parapijos; gimęs 1894 metais, Amerikon atvykęs prieš aną pasaulinį karą. Kaip girdėti, tai palikęs apie vienuoliką tūkstančių dolerių. Kas juos sunaudos, tai ne mūsų dalykas, nes jokių užrašų nepaliko.

Kilinskas apie kelis metus dainavo Maspetho Lyros Chore. Tai gal bus jo visas viešas veikimas; kitų organizacijų veikloje nepasirodė.

Kitas kliubietis, tai Martinas Bernota. Jis apsirgo 12-tą gegužės, šių metų, vandenine liga. Kada jis mirė, nėra žinios, nes apie jo mirtį per duris pranešė jo lavono dvokimas. Jis gyveno vienas. Palaidotas 6-tą lapkričio, šv. Kazimiero kapinėse.

-:- -:- -:-

Jeigu kas žinote, kur gyvena Vincas Kunickis, tai praneškite jam, kad užsimokėtų duokles, kitaip bus išbraukta. J. N.

Mokyklose būsianti įvesta signalų sistema greitam iššaukimui policijos laike apiplėšimų ir kituose greitos veiklos reikalinguose nuotikiuose.

Grupės New Yorko advokatų siūlo įvesti sistemą skyrimo, ne rinkimo teisėjų. Girdi, išrinkimas Aurelio rodąs nesaugumą rinkimų sistemos.

NEW YORK TIMES HALL
240 West 44th Street
Sekmadienį po pietų
LAPKRIČIO 28-TĄ
BIRUTA RAMOŠKA
Sopranas

DAINUOS NEW YORKE PIRMAME DIDELIAME PASIRODYME
SERGIUS KAGEN prie Piano
Orchestra $1.65 Balcony 85c
Siųskite užsakymus: Reginald S. Tonry, Metropolit. Opera House, 147 West 39th Street, New York, 18, N. Y.

Ar jau parėmėte Nacionalį Karo Fondą?

LIETUVIAI

karštai, entuziastiškai sveikina šį galingiausią iš visų judamųjų paveikslų—nes jis parodo, jog LIETUVIAI bus netrukus atvaduoti nuo Korikų-Nacių! Trys milijonai dolerių išleista šiam judžiui pagaminti. Jūs matysite savo kaimą—savo asmeniškus draugus šiame judyje. Jūs verksite—jūs juoksitės—jūs dalinsitės jų džiaugsmais ir liūdesiais—jūs būsite sužavėti—mes tatai užtikriname.

"The North Star"

SU 24 DIDŽIAUSIAIS AMERIKOS AKTORIAIS

★ ★ ★

Slavianų liaudies šokiai, Derliaus Suvalymo Pokilis, muzika, šokikai-šokikės, dainininkės... gražus romansas ir geležinis pasiryžimas išnaikint Nacius virpins jūsų jausmus tūkstantį kartų. Dabar tatai rodo

DU TEATRAI ANT BROADWAY

NEW VICTORIA — BROADWAY ir 46th St. — Visos vietos rezervuotos.

RKO PALACE — BROADWAY ir 47th St. — Nuolat rodo. Nebrangi įžanga.

Scena iš vėliausios Sovietų filmos "Leningrad Music Hall," antra savaitė rodomos Stanley Teatre, 7th Ave. ir 52nd St., New Yorke. Toje pat programoje yra ir kita Sovietų filma "Day After Day."

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS

Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui. **Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiame ir į kitus miestus.**

Tel. EVergreen 4-8802 Sav. V. LUKOŠEVIČIUS.

RADIO CITY MUSIC HALL
Teatrinė Tautos Vieta—Rockefeller Center
Perstato... Žavinčiąją Claudią, išgarsėjusią teatruose, žurnaluose ir apysakoje, kaipo puikų, virpinantį judamąjį paveikslą
"CLAUDIA"
DOROTHY McGUIRE
ROBERT YOUNG * INA CLAIRE * OLGA BACLANOVA * DIDELI VAIDINIMAI SCENOJ su ROCKETTES, BALLETO GRUPĖ, DAINŲ KLIUBAS, SIMFONIJOS ORKESTRAS. *

FOR BETTER UNDERSTANDING — FOR LASTING FRIENDSHIP
SHOW THESE THRILLING HISTORIC FILMS!
Planuok Dabar Rodyti Eilę Įspūdingų Rusiškų Judžių
RAUDONIEJI TANKAI
NACIO DIENYNAS
TVIRTUMA ANT VOLGOS
STALINGRADO APGULA
T. LIETUVOS ŽINIŲ JUDIS
* MASHENKA *
Ir Vėliausi
Trumpi Karo Judžiai
16 mm. RODYMO PRIETAISAI PARŪPINAMI
Užsisakymo Sąlygoms ir Kainoms Priminkite šį Skelbimą
PHONE CIrcle 6-4868, arba rašyt
BRANDON FILMS
1600 BROADWAY • NEW YORK 19, N. Y.

STANLEY MISIUNAS

Gražiai priima svečius savo
BAR & GRILL ĮSTAIGOJE
GERIAUSI GĖRIMAI
NAMIE GAMINTI UŽKANDŽIAI
Daug Stalų Kompanijom
Iš kitur atvykusius svečius visuomet širdingai pavaišiname.
Plačiai žinomas bartenderys Vincentas Žvirblys ekstra gerai patarnauja.
Todėl prašom visus dažnai ateiti į mūsų
PARAMOUNT BAR & GRILL
473 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
Prie R.K.O. Republic Teatro Tel. Evergreen 4-6864

Tiek daug juoko scenoj ir judžiuose, daugiau negu jūs bet kada matėte! Ateikite į šį stebėtiną pasilinksminimą
"I DOOD IT"
M-G-M's Begaliniai Juokingas Muzikalis judis su žvaigždėm
RED SKELTON — ELEANOR POWELL
LENA HORNE * HAZEL SCOTT * JIMMY DORSEY ir Jo Orkestra * IR DAR DIDELI VAIDINIMAI SCENOJ su WOODY HERMAN ir Jo orkestru, taipgi PAUL WINCHELL, MARION DANIELS ir MARION HUTTON, plačiai žinoma dainininke.
PARAMOUNT TIMES SQUARE

EMBASSY
SENSACINGI JUDŽIAI
MATYK Neapolio Pašto Eksploziją.
MATYK J. V. Karius Valant Japonus iš Naujosios Guinejos.
MATYK Naują Ofensyvą Chinijoj
MATYK Mūšius Burmos Raistuose.
MATYK "Marso Vaikus"
MATYK Tai Yra Amerika.
Ir dar 43 kiti žinių judžiai iš viso pasaulio
NEWSREEL Theatre
BROADWAY IR 46TH ST., N. Y.

ANTROJI DIDŽIOJI SAVAITĖ!
ARTKINO PERSTATO
Sensacinę Dvigubą Premjerą!
'DAY AFTER DAY'
Dabar tai galite matyt! Visą! Neapkarpytą!
Judis, iš kurio MARCH OF TIME pagamino
"One Day of War"
taip pat
"LENINGRAD MUSIC HALL
Dar pirmą kartą garsiausios Leningrado žvaigždės šoka, dainuoja ir groja sykiu šauniame pasilinksminime.
Nuolat nuo 9 A. M. — Vidunaktį kas Šeštadienį
STANLEY THEATRE 7th Ave. tarp 41-42 Sts., N. Y. WI-7-9686.

THE THEATRE GUILD perstato
PAUL ROBESON
Margaret'os Webster Veikale
OTHELLO
JOSE FERRER — UTA HAGEN
MARGARET WEBSTER — JAMES MONKS
SHUBERT THEA., W. 44th St., CI. 6-5990
Vakr. 8:30, Popiet Ketvirt. ir Šešt. 2:30

BETTY GRABLE * ROBERT YOUNG * ADOLPHE MENJOU
'Sweet Rosie O'Grady'
(Technikinėmis Spalvomis)
* Scenoje DANNY KAYE, TOMMY TUCKER ir Jo Orkestras ir kiti puikūs aktai *
ROXY 7th Ave. ir 50th St.

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Stanley Rutkūnas, Savininkas — 282 Union Ave. BROOKLYN, N. Y.
Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne
Paukštienos pietai šeštadieniais, sekmadieniais ir legalėse šventėse
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
Tel. EVergreen 4-9612

Distinctive Style and Unexcelled Value in
Lady Crosby
DIAMOND ENSEMBLES
First in her heart — First in Quality

No. 070, *Lady Crosby*. Charming pair of 14K gold rings in matched designs. Fine diamond in the engagement ring. Both Rings for $65.00

No. 080, *Lady Crosby*. Matched lovely modern rings of 14K gold. Lovely diamond. Both for $75.00

No. 100, *Lady Crosby*. Unique in style, exceptional in quality. This lovely pair of rings in 14K gold. Superbly brilliant diamond. Both for $85.00

No. 120, *Lady Crosby*. Identical designs 14K gold rings with splendid diamond. Both for $100.00

All "Lady Crosby" Ensembles in Attractive Presentation Box

ALL DIAMONDS ENLARGED TO SHOW DETAILS
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-2173 ATDARA VAKARAIS